

המכתב

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג' ליון 173

פְּרָשַׁת מִטּוֹת תְּשַׁב"ב

עֲנִינֵי חֲצוֹת הַלַּיְלָה

**לזכר עולם
יהיה צדיק**

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל

נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

**האזרה
האודות**

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

**לְחִיּוֹת
בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה**

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּיָּדָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּי מִטּוֹת

"וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת וְכוּ',
זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'" (במדבר ל, ב)

"הנביאים נתנבאו ב'כה אמר ה', נוסף עליהם
משה, שנתנבא: ב'זה הדבר'" (רש"י)

א.

(ח"א,ה, א"ב)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְרֹאוֹת וּלְעֵיִן בְּכָל־עֵת
בְּתַקוּן־הָעוֹלָם, וּלְמַלְאוֹת הַסְּרוּךְ־
הָעוֹלָם, וּלְהַתְפַּלֵּל בְּעִבּוּרָם.

וְעֵינָיִן הַתְּפִלָּה הֵן בְּשְׁנֵי פָּנִים - 'קִדְּם גְּזֵר־
דִּין' אִיךְ־צָרִיךְ לְהַלְבִּישׁ הַתְּפִלָּה,
אָבֵל לְאַחַר גְּזֵר־דִּין צָרִיךְ לְהַלְבִּישׁ הַתְּפִלָּה,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִבְיִנוּ הַמַּלְאָכִים וְלֹא יִקְטְרוּנוּ.

וּכְשֶׁעוֹשִׂינָיִן הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה כָּל־
כֶּה, עַד שֶׁאֵין רוּצָה בְּשׂוּם
שָׂכָר עוֹלָם־הַבָּא, אָלֵא שִׂיזְמִין לוֹ הַקְּדוּשָׁה־
בְּרוּךְ־הוּא מִצְוָה אַחֶרֶת בְּשָׂכָר מִצְוָה זֹאת -
יְכוּלִין לִידַע בֵּין קִדְּם גְּזֵר־דִּין לְאַחַר גְּזֵר־
דִּין.

וְזֶהוּ הַחֲלוּק שֶׁבֵּין נְבוֹאָת מֹשֶׁה רַבְּנוּ, לְבֵין
נְבוֹאָת שָׂאֵר נְבִיאִים, כְּפִירוּשׁ רִש"י
(במדבר ל, ב): "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת
וְכוּ', זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'", פִּרְשׁ רִש"י:
"כָּל הַנְּבִיאִים נִתְנַבְּאוּ בְּכַה אָמַר ה', נוֹסֵף
עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה שֶׁהִתְנַבֵּא בְּזֶה הַדְּבָר".

כִּי בַּחֲנִינָת "כַּה" - הוּא 'אֶסְפְּקִלְרִיא
שְׂאִינָה מְאִירָה'. וְ"זֶה הַדְּבָר" - הוּא
בַּחֲנִינָת 'אֶסְפְּקִלְרִיא מְאִירָה'.

וְאֵלּוּ הַשְּׁתֵּי בַּחֲנִינּוֹת נְבִיאוֹת, יֵשׁ בְּעִבּוּדֵת־
הַבּוֹרָא. יֵשׁ הָעוֹשֶׂה הַמִּצְוָה בְּשָׂכָר
עוֹלָם־הַבָּא, שְׂאִינּוּ נִהְנֶה מִהַמִּצְוָה בְּעִצְמָהּ,
שְׂאֵלּוּ לֹא הָיוּ נוֹתְנִין לוֹ עוֹלָם־הַבָּא, לֹא הָיָה
עוֹשֶׂה אוֹתָהּ.

וְזֶה בַּחֲנִינָת "כַּה", 'אֶסְפְּקִלְרִיא שְׂאִינָה
מְאִירָה', כְּמוֹ שְׂרוּאָה אֵיזָה דְּבָר
מִרְחוּק, כֵּן עוֹשֶׂה הַמִּצְוָה בְּשָׂבִיל שְׂכָרָה
הַבָּא לְעֵת רְחוּק.

וְשְׁלוֹם שְׂכָר' נִקְרָא בְּשֵׁם 'נְבִיא' - כִּי
"יֵבֵא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמוֹתָיו"
(תהלים קכו, ב), רְאֵשֵׁי־תְבוֹת 'נְבִיא' - וְשֵׁם
בְּפִסּוּק הַזֶּה נִרְמַז עַל 'שְׁלוֹם שְׂכָר': "הַלּוֹךְ
יֵלֵךְ וּבְכַה נוֹשֵׂא מִשְׁדֵּי הַזֵּרַע", שְׂמַצְטַעַר
בְּעִשְׂיָתָהּ. "בֵּא יֵבֵא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמוֹתָיו",
שִׁישְׁמַח לְעֵתִיד כְּשִׁיִּקְבַּל שָׂכָר הַמִּצְוֹת.

אָבֵל נְבִיא שְׂמַתְנַבֵּא בְּ"זֶה הַדְּבָר", שְׂאִינּוּ
רוּצָה בְּשָׂכָר הַמִּצְוֹת, אָלֵא בַּמִּצְוָה
בְּעִצְמָהּ כְּנ"ל, נִמְצָא שְׂעוֹלָם־הַבָּא שְׂלוֹ
בַּהַמִּצְוָה בְּעִצְמָהּ.

וְזֶה בַּחֲנִינָת 'נְבִיא', הֵינּוּ 'שְׁלוֹם שְׂכָר',
בַּבַּחֲנִינָת "זֶה הַדְּבָר", בַּבַּחֲנִינָת
'אֶסְפְּקִלְרִיא מְאִירָה', כְּמוֹ אָדָם הַרוּאָה
דְּבָר מִקְרוֹב בְּרִאִיָּה יָפָה וּבְרָה, כְּמוֹ־כֵן נִהְנֶה
מִהַמִּצְוָה בְּעִצְמָהּ, וּשְׂכָרוֹ נִגְדַּ עֵינָיו.

וְכִי שֶׁהוּא בַּמְדַּרְגָּה הַזֹּאת - הוּא יְכוּל לִידַע
בֵּין קִדְּם גְּזֵר־דִּין לְאַחַר גְּזֵר־דִּין וְכוּ'.

ג.
(שיחות הר"ן רב)

יש חלוק בין החדושי-תורה שמגלין הצדיקים, כעין שאמרו רז"ל (יבמות מט:): "שיש חלוק בין נביא ב'אספקלריא שאינה מאירה, לנבואת משה רבנו עליו- השלום שהיה ב'אספקלריא המאירה".

ועל-כן 'שאר הנביאים' התנבאו ב"כה אמר ה'" - שהוא בחינת 'אספקלריא שאינה מאירה'. אבל 'משה' אמר "זה הדבר" - שהוא דבר ברור, בחינת 'אספקלריא המאירה' כמובא בפרוש רש"י פרשת מטות (במדבר ל, ב.).

וכמו-כן יש בחינת חלוק הזה בין החדושי-תורה של הצדיקים.

כי יש צדיקים שאומרים חדושי-תורה אמתיים, ומכניסים אותם באיזה פסוק או מאמר רז"ל, אבל אין מכוונים ונכנסים היטב בתוך דברי המקרא וכו' רק באיזה רמז וסמיכות בעלמא.

וזה בחינת נביא ב'אספקלריא שאינה מאירה, שאינו מתנבא רק בבחינת "כה אמר ה'" וכו'.

אבל יש צדיקים נוראים שהם בבחינת 'משה', שחדושי-תורתם הם ברורים וזכים כשמש, ומבארים ומפרשים היטב בהפסוק או מאמר רז"ל שמכניסים אותם בהם.

וזה בחינת 'אספקלריא המאירה', בחינת "זה הדבר" - כי דבריהם מבארים ומפרשים היטב בהמקרא וכו' שהם מפרשים כפי דרכם.

[עין בספר-הקדוש 'נעם-אלימלך', בפרשתו, דבור המתחיל: "בדרך אחר וידבר משה".]

"איש כי יזר נזר לה, או השבע שבעה וגו'.
בין איש לאשתו" (במדבר ל, ג-ז)
- עניני 'נזרים ושבועות' -

ג.
(ח"א ז, ה)

"אמר רבה בר בר חנה: אמר לי ההוא טיעא: תא אחוי לך טורא דסיני. אזלי וחזאי דהדרן לה עקרבי, וקימין בי חמרי חורתא. ושמעתי בת-קול שאומרת: 'אוי לי שנשבעתי, ועכשו שנשבעתי מי מפר לי'" (בבא-בבא עד.).

"תא ואחוי לך טורא דסיני" - שהוא בחינת 'עצות', כי שם קבלו "תרי"ג עטין" (אחר יתרו פב:).

"חזאי דהדרן לה עקרבא" - הינו: שיש 'עצת-נחש', 'עצת רשעים' (תהלים א, א), שעל-ידיהם אין יכולים לקבל 'עצת צדיקים', 'זרע אמת' (ירמיה ב, כא).

"וקימו בי חמרי חורתא" - זה בחינת 'ציצית', שהוא 'שמירה מעצת-הנחש', מ'נאוף', כמו שאמרו חז"ל (מנחות מג:): "איזה ענשו גדול, של לבן או של תכלת, ואמרו: משל לאחד שצוה להביא לו חותם של זהב, הינו תכלת, וחותם של טיט, הינו לבן".

וזה: "חמרי" - לשון 'חמר וטיט'. "חורתא" - הינו 'לבן', כי עכשו זה עקר הציצית.

"ושמעתי בת-קול שאומרת, אוי לי שנשבעתי" - פרש רש"י: "על הגלות".

הינו: על-ידי 'ציצית', יכולין לבוא ל'עצת-צדיקים', לבחינת 'אמת';

וְעַל־יְדֵי אֲמֶת, בָּאִים לְאֲמוּנָה; וְעַל־יְדֵי אֲמוּנָה, בָּא הַגָּאֹלָה'.

וְזֶה שֶׁשָּׁמַע חֲרַטַּת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל הַגָּלוּת' - כִּי הַצִּיצִית, שֶׁהֵם "חֲמָרֵי חוּרָא", גָּרַם כָּל־זֶה.

ד.

(ח"א נז, ב"ג"ד)

לְהָקִים אֲמוּנָה־הַנְּפוּלָה, הִיא עַל־יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב. הֵינּוּ: עַל־יְדֵי נְדָר' - שִׁידֹר אֵיזָהוּ נְדָר' "וַיִּקְיָם מִיָּד" (שְׁלַח־עֲרוּךְ יוֹרְדֵי־עַמָּה רג, ד). וְעַל־יְדֵי־זֶה יָשׁוּב לְאֲמוּנַת־חֲכָמִים'.

כִּי כִּשְׂאִין לוֹ אֲמוּנַת־חֲכָמִים, זֶה בְּחִינַת הַסִּתְּלָקוֹת הַחֲכָמִים, בְּחִינַת פְּלֹא, בְּבַחֲיִנוֹת (יִשְׁעִיָּה כט, יד): "הִנְנִי יוֹסֵף לְהַפְּלִיא אֶת הָעַם הַזֶּה הַפְּלֹא וּפְלֹא וּפְלֹא וְאֲבֹדָה חֲכָמַת חֲכָמָיו", וְדָרְשׁוּ חַז"ל (אִיכָה־רַבָּה א, לז): "עַל סְלוּקֹן שָׁל חֲכָמִים".

וְתַקְוֵנוּ שָׁל הַפְּלֹאָה הַזֹּאת, שָׁל סְלוּקֹן שָׁל חֲכָמִים: 'הַפְּלֹאָה שָׁל נְדָר' - בְּבַחֲיִנַת (בַּמְדָּבָר ג, ב): "כִּי יַפְּלֹא לְנֹדֵד נְדָר".

כִּי עַל־יְדֵי הַנְּדָר' - הוּא עוֹלָה לְשֶׁרֶשׁ שֶׁהַחֲכָמִים מְשַׁרְשִׁים שָׁם, בְּחִינַת "פְּלִיאֹת חֲכָמָה" (סֵפֶר יְצִירָה פ"א מ"א), וַיִּזְדַּע וּמִכִּיר מַעְלוֹת הַחֲכָמִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא שָׁב וּמֵאֲמִין בָּהֶם.

וְזֶה בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה כה, א): "אוֹדָה שָׁמָּה כִּי עָשִׂיתָ פְּלֹא, עֲצוֹת מִרְחַק אֲמוּנָה אִמֹּן". הֵינּוּ: עַל־יְדֵי בְּחִינַת נְדָר', בְּחִינַת פְּלֹא, נִתְתַּקֵּן אֲמוּנַת־חֲכָמִים' שֶׁעֲצַתָּם מִרְחוֹק, בְּבַחֲיִנַת: "מִמְּרֹחַק תָּבִיא לַחֲמָה" (מִשְׁלֵי לא, יד).

כִּי "דְּבָרֵי תוֹרָה עֲנִיִּים בְּמִקּוֹמָם וְעֲשִׂירִים מִמְּקוֹם אַחֵר" (ירוּשְׁלָמִי רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה פ"ג

ה"ה), שֶׁהַחֲכָמִים לְמַדִּים דְּבָרֵיהֶם מִמְּקוֹמוֹת רְחוֹקִים שֶׁבַּתּוֹרָה, שְׂזָה נִמְסָר לָהֶם לְדַרְשׁ הַתּוֹרָה לְכָל חֲפְצֵיהֶם, בְּשִׁלְש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, וּמְחַיְבִין אֲנַחְנוּ לְהֵאֲמִין לְכָל דְּבָרֵיהֶם.

וַיַּעֲקֹב הוּא בְּחִינַת נְדָר', שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל הַנְּוָדָרִים' (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ע, א -

עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קלב, ב): "נְדָר לְאֲבִיר יַעֲקֹב", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כח, כ): "וַיִּדַּר יַעֲקֹב נְדָר".

וְזֶהוּ (בְּרֵאשִׁית מט, כד): "מִיָּדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב" - בְּשִׁבִיל לְתַקֵּן יְדֵי הַמְּלֹאָךְ' (עֵינן בַּפְּנִים), הַנִּקְרָא: "אֲבִיר" (יוֹמָא עה:); - צָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּנְדָר', שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, כִּנּוּי לְכָל.

כִּי (שָׁם): "מִשָּׁם רוּעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל" - הֵינּוּ: עַל־יְדֵי הַנְּדָר', נִתְתַּקֵּן הַאֲמוּנָה' הַנִּקְרָא 'רוּעָה', בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים לז, ג): "וְרוּעָה אֲמוּנָה". וּכְשֶׁנִּתְתַּקֵּן הַאֲמוּנָה, נִתְתַּקֵּן הַיָּדִים'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה יָקוּם מַחֲוֹלָאֵת הַזֹּאת שֶׁלֹּא הֵאֲמִין עַד עַכְשָׁיו שׁוֹם אָדָם שֵׁישׁ לוֹ שׁוֹם רְפוּאָה עַל מַכְתּוֹ. וּמִתְתַּקֵּן בְּחִינַת יָדִים שָׁל מְלֹאכִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְנוּצְצִים בּוֹ 'אוֹרוֹת הָאֲבוֹת'.

וּכְשֶׁנִּתְתַּקֵּן הַיָּדִים' הֵנ"ל עַל־יְדֵי נְדָר', עַל־יְדֵי־זֶה מִתְנוּצְצִים בּוֹ 'אוֹרוֹת הָאֲבוֹת' - כִּי נְדָר' זֶה בְּחִינַת 'אוֹר יַעֲקֹב, וַיָּדִים' הֵם 'אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק, שֶׁהֵם יָמִין וּשְׂמֹאל'.

וְזֶהוּ: סוֹפֵי־תְבוֹת שָׁל שְׁמוֹת הָאֲבוֹת: 'בִּק"ם' - כִּי סוֹפֵי־תְבוֹת שָׁל "אֲבָרָהֶם יִצְחָק יַעֲקֹב", הֵם אוֹתִיּוֹת 'בִּק"ם', נוֹטְרִיקוֹן (תְּהִלִּים פט, כא): "בְּשִׁמּוֹן קָדְשִׁי מִשְׁחֵתִיו", שֶׁהִיא רִמְזוֹ בְּחִינַת נְדָר'.

כִּי כֵּן כְּתִיב בְּנְדָר יַעֲקֹב' (בְּרֵאשִׁית שָׁם, כב): "וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר" וְכוּ', וְכִתִּיב (שָׁם לז,

יד - כשחזר מחרן בשעת קיום הנדר): **"ויצק עליה שמן"** - הינו: **על-ידי ה'נדר', מתנוצצים על האדם 'אור האבות'.**

ועל-ידי-זה זוכה ל'ענג-שבת', הינו בחינת 'אכילה בקדשה'.

ועל-ידי-זה זוכין לבטל ה'פעם', ולהכניע ולהפיל האויבים והשונאים. ועל-ידי-זה יפל 'שער דסטרא-אחרא', וזוכין ל'ביאת משיח', ויבנה 'שערי הקדשה'.

[**לקוטי-הלכות, שבת ה, ג:** על-פן אי-אפשר להגיע ל'אמונת-חכמים', ב'יאם על-ידי 'נדר' - כי עקר חכמות הצדיקים, החכמים האמתיים, הוא להשתדל לפרש עצמם מזה העולם לגמרי, עד שזכו לזה בשלמות, ששברו כל התאוות בתכלית עד קצה האחרון לגמרי, ופרשו עצמן מזה העולם מכל וכל, ולא נשאר להם שום נדנוד וריח משום תאוה של זה העולם.

ורק צדיקים כאלה יכולין לתקן כל העולם ולהחזירם למוטב, כל מי שרוצה להתדבק בהם. כי כל אדם צריך להגיע לזה לתכלית הפרישות בקדשה באמת, וזה עקר תכליתו לנצח, אשרי הזוכה לזה! - אבל לאו כל אדם זוכה לזה, וזעירין אנון דזכין לזה בשלמות באמת.

על-פן עקר התקון של שאר בני-אדם, הוא על-ידי התקרבות לצדיקים כאלו, להם ולתלמידיהם ולתלמידי תלמידיהם וכו'.

כי הצדיקים האמתיים יכולין לתקן ולרפאות כל אדם שבעולם, אף-על-פי שהוא חולה גדול בנפש וגוף וכו'. ואין מכה בעולם בגוף ונפש שלא יהיה לה רפואה על-ידם וכו'.

אבל לאו כל אדם יודע היכן הם הצדיקים האלו, ואיך זוכין להאמין בהם ולהתקרב אליהם באמת - על-פן העצה לזה: הוא 'נדר', שידר איזהו נדר ויקים אותו מיד, כמבאר בהתורה הזאת (ח"א נז הנ"ל).

כי כל ה'נדרים', הם בחינת 'פרישות', כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ג מ"א): "נדרים סג ל'פרישות", כמו שכתוב (במדבר ה, ב): "איש וגו' כי יפלא לנדר נדר נזיר

להזיר לה". שכל הנדרים של הכשרים הרוצים להתקרב אל האמת, הוא איזהו 'נזירות ופרישות' שרוצה להזיר ולפרש עצמו מאיזהו תאוה כדי להתקרב להשם.

וגם כשנדר איזהו נדר להקדש וצדקה, הוא גם-כן בחינת 'פרישות'. כי בעד זה הממון שנודר לצדקה היה יכל לקנות לעצמו איזהו דבר תאוה אכילה ושתייה, וכיוצא, והוא שובר תאוותיו ופורש עצמו מזאת התאוה שהיה יכל להשיג על-ידי-זה הממון, ולוקח הממון ומנדר אותו להשם לצדקה והקדש בית-הפנסת ובית-המדרש.

נמצא: שה'נדרים' הם בחינת 'פרישות'. על-פן על-ידי ה'נדר' הוא עולה ומקשר עצמו להצדיקים האמתיים שזכו לתכלית הפרישות בשלמות, וזוכה ל'אמונת-חכמים', ולהתקרב אליהם. מאחר שהשם-יתברך רואה שממשיך עצמו לדרכיהם ומקבל על-עצמו איזה בחינת 'פרישות' על-ידי 'נדר', שהוא בחינת פלא פנ"ל - על-ידי-זה זוכה להאמין בה'חכמים הצדיקים הנפלאים' שזכו ל"פליאות חכמה" ופרשו עצמן מזה העולם לגמרי].

ה.

(ח"א סו, ב - על-פי קצור לקוטי-מוהר"ן אות ד; ו'לקוטי-עצות, תשובה כא)

כל המצוות והעברות - עקרן על-ידי שמוציאין מפה אל הפעל.

כי עקר 'שלמות המצוה' - הוא רק כשזוכה לעשתה בפעל, וכשמוציאה לפעל הוא בחינת 'בריאת-העולם' ממש, והרי הוא מקים את כל העולם בלו.

וכן להפך בעברה חס-ושלום - בתחלה העברה בכח שחושב לעשתה חס-ושלום, ואחר-כך כשמוציאה לפעל ועושה אותה, אזי הוא רשע גמור וחשוב כמת, והרי הוא מאבד עצמו ומאבד עולם מלא חס-ושלום.

כי כל העולם לא נברא - רק על-ידי בחינה זאת, שיצאה הבריאה מפה אל

ועינו בלקוטי-הלכות יורה-דעה הלכות הכשר-כלים הלכה ד' מבאר בזה ביותר, עין שם-ותראה נפלאות. ועין מזה גם בהלכות נזקיר-שכנים הלכה ג'. (עין עוד בענין "פתח חרטה", בלקוטי-הלכות, ראשי-שנה ב, גז: נדרים ג, ז).

הפעל על-ידו יתברך, ועל-כן בכל עברה חסו-שלום, פוגמין בכלליות העולמות, ובכלליות השמות-הקדושים, רחמנא-לצלן רחמנא-לשזבן. ואין תקנה כי אם ב'תשובה'.

ו.

(ח"ב כז)

הנדר שנודרין, צריכין לשלם מיד. והמאחר נדרו, גורם אלו הארבע מדות: א) עבודה-זרה. ב) גלוי-ערייות. ג) שפיכות-דמים. ד) לשון-הרע.

ועל-כן מועיל 'תשובה' על עברה - כי עקר ה'תשובה' היא 'חרטה', שמתחרט על העברה, בחינות: "פתח חרטה" (נדרים כב: שלח-ערוך יורה-דעה רכח), בחינת 'פתח' (עין בפנים ענין ה'פתח' - שזה לפתח ולהוציא מבח אַל הפעל).

ועל-ידי שמתפלגין להטיל המשאוי על כל אחד בראוי לו - על-ידי-זה זוכין ל'התרת-נדרים'; ועל-ידי-זה נצולין מ'ארבע מדות' הנ"ל.

כי על-ידי 'תשובה', על-ידי שמתחרטים על העברה ועוזבים אותה - נתתקן כל הנ"ל, וחוזר ומוציא תקון כל העולמות מבח אַל הפעל.

דאיתא (ויקרא-דבא לו, ב): שבשביל שראה משה בסבלות בני-ישראל, כמו שכתוב (שמות ב, יא): "וירא בסבלתם", דהינו שנתן לב על סבלותם שהיו מכבידין עליהם, והעבודה השיף לאיש נתנו על אשה, וכן להפך. והיה משה מסתכל על זה, והפך הדבר ונתן על כל אחד העבודה הראוי לו, מה שראוי לאיש וכו'. וכן בין אנשים בעצמן וכו'. ואמר לו השם-יתברך: שעל-ידי-זה תזכה להתיר נדר שנאמר בו גם-כן (במדבר ל, יז): "בין איש לאשתו" וכו'.

[לקוטי-הלכות, הכשר-כלים ד, לג: ועל-כן עוסקין להתיר נדרים ופותרין "כל נדרי" בתחלת יום-הכפורים - כי עקר 'תקון התשובה', הוא בבחינת 'התרת-נדרים', שהוא על-ידי "פתח חרטה", שעל-ידי-זה ממשיכין בחינת 'פתח' הנזכר בתורה הנ"ל (ח"א ס"ו) וכו', כי העקר לעשות 'פתח' באור העליון הסתום ונעלם מאתנו מאד לרב גבהו, והצדיקים בעצם פתחים שם 'פתח', שעל-ידי-זה הם ממשיכים לנו 'חיות-דקדושה' משם].

[פרפראות-לחכמה: ועל-כן מועיל תשובה, כי עקר 'תשובה' היא 'חרטה' וכו', בחינת "פתח חרטה" וכו'. רוצה-לומר: כי עקר מה שצריכין "פתח חרטה", הוא כדי לעקר דבר הנדר וכיוצא מעקרו ושרשו, כי ה'חרטה' שמתחרט רק מעכשו לבד, אינו מועיל, אלא-אם-כן הוא מתחרט ועוקר הנדר מעקרו, כי אם היה יודע שיהיה כך, אזי מעיקרא לא היה נודר.

ז.

(ח"ב פד)

על-ידי 'תפלה בכח' - נתחדש השבועה להאבות, ונעשה כאלו עכשו נשבע לאבותינו.

וכמו-כן לענין ה'תשובה' שעקר הוא ה'חרטה', הינו גם-כן להתחרט על הדבר, ולעקר אותו מעקרו ושרשו, הינו: שצריך להתחרט גם על בחינת העברה שבכח, הינו מה שהניח את מחשבתו לתרהר כלל בעברה, שעל-ידי-זה בא לידי עברה גם בפעל רחמנא-לצלן.

ואזי: "בצפור נודדת מן קנה, בן איש נודד" (משלי כז, ח) - כי היא 'קן' דילה.

וכשמתחרט באפן זה, נמצא: שמתחרט על כל הששה בחינות שיש בכח ובפעל, שזה בחינת ה'פתח' כנ"ל בפנים. ועל-ידי-זה מוחלגין לו - כי חוזר ומיחד בחינת ה'כח' וה'פעל' בקדושה, על-ידי ה'תשובה' וה'חרטה' כנ"ל.

וְכַד אָדָם מִתְפַּלֵּל בְּכַח וּמוֹצִיא אוֹתָהּ
מִגְּלוּתָא, מִכְּסוּיֵין דִּילָהּ - נַעֲשִׂית 'קוֹן'
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְעַקֵּר פּוֹנְתָךְ יְהִיָּה: שְׁתַּתְקוּן הַשְּׂכִינָה פְּדִי
לְזוּגָה עִם בַּעֲלָהּ.

כִּי מִתְחַלָּה צְרִיךְ 'אַתְעָרוּתָא-דְּלִתְתָא',
הֵינּוּ 'תְּקוּוֹן-הַשְּׂכִינָה'. וְכַשֶּׁהַשְּׂכִינָה
מִתְלַבֶּשֶׁת בְּ'לְבוּשֵׁין נְהִירִין': 'חֹזֵר סִמְךָ יִרְכֵךְ',
בְּחִינַת 'אָבוֹת' (זְהַר פְּנִיחָם רִטּוֹ. תְּקוּוֹנֵי-זְהַר נב:),
וְהִיא בְּחִינַת 'שְׁבוּעָה', בְּחִינַת 'שְׁבַעָה'.
וְנַעֲשֶׂה פְּאֵלוֹ עֲכָשׁוֹ נִשְׁבַּע לְאָבוֹת.

וְזֶה (דְּבָרִים ח, יב): "אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאָבוֹתֶיךָ
פְּיוֹם הַזֶּה". "פְּיוֹם הַזֶּה" דִּיקָא (עֵינֵן
בְּפָנִים פְּרוּשׁ כָּל הַפְּסוּק הַזֶּה).

נִמְצָא: עַל-יְדֵי 'תְּפִלָּה בְּכַח', נִתְחַדֵּשׁ
הַשְּׁבוּעָה לְאָבוֹת.

ח.

(שְׁבַח-הַר"ן ח"א טו)

וְהָיָה רְגִיל בְּנִדְרִים מְאֹד מְאֹד, שְׂפָמָה
פְּעָמִים כְּשֶׁבֵּא הַיּוֹם, קִבֵּל עָלָיו בְּנִדֵּר
כָּל סֵדֵר הָעֲבוּדָה שֶׁהָיָה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ
הַיּוֹם, וְאַחֲרֵכֶּךָ אַף-עַל-פִּי שֶׁהָיָה קָשָׁה עָלָיו
מְאֹד, הָיָה מְכַרֵּחַ לַעֲשׂוֹת מַחֲמַת הַנִּדֵּר. וְכֵן
עָשָׂה כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים.

וְכֵן בְּכָל מֵינֵי גְדָרִים וּסְיָגִים שֶׁל פְּרִישׁוֹת
מְאִיזָה תְּאוּהָה וּמְאִיזָה מְדָה הָיָה רְגִיל
הַרְבֵּה בְּנִדְרִים כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים.

וְכְמָה וְכְמָה פְּעָמִים נִשְׁבַּע עַל אִיזָה
דְּבָרִים בְּ"נְקִיטַת חֶפְזִי", פְּדִי
שֶׁהָיָה חָזֵק לְפָרֵשׁ מְאוֹתוֹ הַדָּבָר שֶׁהָיָה רוֹצֵה
לְפָרֵשׁ עֲצָמוֹ.

ט.

(כּוֹכְבֵי-אֹר, חֲכָמָה-וּבִינָה ז)

'בִּינָה' הוּא בְּסוּד "נְדָרִים" - כִּי עַל-כֵּן גַּם
זֶה בְּמִסְפֵּר "נַחֲמָן בֶּן פִּינָא" עִם
הָאוֹתִיּוֹת.

[עֵינֵן-שָׁם בְּהַעֲרָה, עֵינֵן 'הַתְּרַת-נְדָרִים' עַל-יְדֵי הַיְחִיד-
מִמֶּה' שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצְּדִיק-הָאֱמֵת. וְעֵינֵן עוֹד בְּלִקוּטֵי-
הַלְכוֹת בְּכָמָה מְקוֹמוֹת בְּעֵינֵן זֶה].

י.

(כּוֹכְבֵי-אֹר, חֲכָמָה-וּבִינָה יד)

'בִּינָה' הִיא אֲשֶׁר בָּאָה בְּסוּד 'מִי', אֲשֶׁר
נֹאמֵר עַל-זֶה: "ה' עֲבָאוֹת יַעֲזֵר
וּמִי יִפֹּר" (יִשְׁעִיָּה יד, כז), "מִי יִרְפָּא לָךְ"
(אֵיכָה ב, יג). (עֵינֵן-שָׁם בְּהַעֲרוֹת).

יא.

('אֲבָנֵי-הַבְּרָזֵל', שִׁיחוֹת-וְסִפּוּרִים מִמוֹהֲרַנ"ת טו;
שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ ח"א תְּקִיב)

כְּשֶׁסִּפֵּר רַבֵּנוּ ז"ל לְמוֹהֲרַנ"ת (בְּשַׁבְחֵי-הַר"ן
ח"א טו) מִדְּרָכֵי עֲבוּדָתוֹ, אָמַר:
"וְהֵייתִי רְגִיל בְּנִדְרִים!" - שָׁאֵל אוֹתוֹ
מוֹהֲרַנ"ת: הֲלֹא עַל-פִּי דִין הַגְּמָרָא (נְדָרִים ט.
כב): "אֵין נְכוּן לְנִדֵּר"?! - הִשִּׁיב לוֹ רַבֵּנוּ:
"דָּאם מֵיִינַט מָעַן אֲזוּינָע שְׁלִימְזִלְנִיקְעֵס'
וְוִי אִיהַר"! [הַגְּמָרָא הִתְכַּוֵּן לְאַנְשִׁים כְּמוֹכֶם
'שְׁלִימְזִלִים']. (וְעֵינֵן בְּשִׁלְחוֹן-עֲרוּךְ יוֹרְהֵדְעָה רג, ודז;
וּבְלִקוּטֵי-הַלְכוֹת 'בְּרַכְתֵּי-הַשַּׁחַר' ה, צ).

יב.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, עֵינֵינִי נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת)

[א] מִי שֶׁנִּזְהָר מִ'שְׁבוּעַת-שְׂקָר', בּוֹדְאֵי לֹא
יַעֲבֹר עָלָי (וַיִּקְרָא יט, יח): "לֹא תִקֵּם וְלֹא תִטֹּר"
(אֶהְבֶּה י).

[ב] עַל-יְדֵי עֲזוֹת מְצָח, נֶעֱנַשׁ בְּנִדְרִים, גַּם
עַל-יְדֵי שְׁבוּעוֹת (בְּגָדִים ג).

[ג] בְּעוֹזוֹן נְדָרִים, בְּנִים מֵתִים (בְּנִים יב).

[ד] בְּעִוּוֹן נְדָרִים, בְּנִים מֵתִים כְּשֶׁהֵם קִטְנִים (בְּנִים נו).
 [ה] הִרְהוּרֵי עֲבוֹד־הַזָּרָה, וְהִרְהוּרֵי זְנוּת, וּשְׁפִיכוֹת־דָּמִים, וְלִשְׁוֹן־הָרֶעַ - הֵם בָּאִים עַל מִי שֶׁרָגִיל בְּנְדָרִים. אָבֵל נִתְבַטְּלִים עַל־יְדֵי הַמְּנַהִיג שֶׁבָּעִיר, הַמְּסַדֵּר הַגְּבִיּוֹת וְהַמְּסִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי עֲרֻכּוֹ שִׁיּוּכָל לְסַבֵּל (הִרְהוּרִים ח"ב יב; הַתְּנַשְׁאוֹת ח"ב ו). (עֵינֵי לְקוּטִיר־מוֹהַר"ו ח"ב כז הַמּוֹבָא לְעִיל).

[ו] עַל־יְדֵי שְׁבוּעוֹת וְקַלְלוֹת, בָּאִים מִחֻשָׁבוֹת רָעוֹת (הִרְהוּרִים לב).
 [ז] מִי שֶׁנָּדַר, וְלֹא שָׁלַם נְדָרוֹ, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְבִיא עָלָיו יְסוּרִין. וּפְשָׁשׁוֹתָק, נֶחֱשָׁב לֹו כְּאִלוֹ שָׁלַם נְדָר (הַמְּתַקֵּת־דִּין יט).

[ח] עַל־יְדֵי נְדָר, נִתְעַכֵּב הַחֲמָה שֶׁל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ (הַמְּתַקֵּת־דִּין מא).
 [ט] לְהַמְתִּיק הַדִּין, תֹּאמַר 'פְּרֻשַׁת נְדָרִים' (בַּמִּדְבָּר ל), וּמִשְׁנֵיּוֹת שֶׁל 'מִסְכַּת שְׁבוּעוֹת' (הַמְּתַקֵּת־דִּין פז).

[י] מִי שֶׁהוּא כְּעֶסֶן, יִדַּר נְדָר וַיִּשְׁלַם תִּכְפֹּה, עַל־יְדֵי־זָה יִבְטַל מִמֶּנּוּ הַפַּעַם (פַּעַם כ).

[יא] עַל־יְדֵי הַשְּׁבוּעָה נִכְרַת [נְכַרַת] הַהִשְׁתַּקְּקוֹת שֶׁל אָדָם.

[יב] מִטְּשַׁעְהֲרִין ז"ל כְּתַב כָּאֵן בְּמֵרְאֵי־מְקוֹמוֹת: כָּאֵן יֵשׁ סַפֵּק אִם צָרִיךְ לִזְמַר־נִכְרַת (בְּסֵגֹל מִתַּחַת לְרִ"ש) אוֹ צָרִיךְ־לִזְמַר נִכְרַת (בְּפִתּוּחַ מִתַּחַת לְרִ"ש). וְשִׁמְעֵתִי בְּשִׁמוֹ ז"ל שֶׁאָמַר: "שִׁשְׁתֵּי הַגְּרָסוֹת אֵמֶת". וְלֹא בְּאֵר דְּבָרָיו ז"ל. (נְפִילָה ו).

[יג] כְּשֶׁתִּשְׁמַר אֶת־עֲצָמָךְ מִגְּזֻלוֹת, וּמִשְׁבוּעוֹת, וּמִשְׁקָר' - לֹא תִפֹּל מִמִּדְרַגְתְּךָ (נְפִילָה יא).

[יד] הַנְּדָרִים וְהַנְּדָבוֹת, מְבִיאִין שְׂמֵחָה (עֲצָבוֹת ח"ב ו; שְׂמֵחָה ח"ב ב).

[יד] עַל־יְדֵי שְׁבוּעָה, בָּא כָּאֵן עֵינִים (רֵאשִׁיָּה ח"ב ה).

[טו] עִיר שֵׁישׁ בָּהּ שְׁבוּעוֹת, תִּחְרַב וְתִהְרַס חִסְוִשְׁלוֹם (שְׁבוּעָה א).

[טז] עַל־יְדֵי 'שְׁבוּעוֹת־שְׁקָר', נוֹפְלִים מֵאֲמוּנָה (שְׁבוּעָה ב; אֲמוּנָה לה).

[יז] לְמוֹד מִסְכַּת שְׁבוּעוֹת, מְסַגֵּל לִירִידַת הַגִּשְׁם (שְׁבוּעָה ג).

[יח] עַל־יְדֵי 'שְׁבוּעַת־שְׁקָר', בָּאִין הִרְהוּרֵי נְאוּף (שְׁבוּעָה ד; נְאוּף נד).

[יט] מִי שֶׁהוּא רָגִיל בְּשְׁבוּעוֹת, מִחֻשָׁבוֹת־רָעוֹת בָּאִים לוֹ תְּמִיד (שְׁבוּעָה ה).

[כ] עַל־יְדֵי הַעֲבָרַת הַשְּׁבוּעָה, אִין תִּקְוָמָה בְּמִלְחָמָה (שְׁבוּעָה ו; מְרִיבָה א).

[כא] מִי שֶׁעוֹבֵר עַל הַשְּׁבוּעָה, בִּידוּעַ שְׂאִינוֹ מְכַבֵּד יְרֵאֵי־הַשֵּׁם (שְׁבוּעָה ז).

[כב] עַל כָּל עֲבֻרוֹת שְׁבִתוֹרָה, נִפְרָעִין מִמֶּנּוּ. וְכָאֵן (שְׁבוּעַת־שְׁקָר) - מִמֶּנּוּ, וּמִמִּשְׁפַּחָתוֹ, וּמִכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. וּמִמֶּנּוּ נִפְרָעִין לְאַלְתֵּר (שְׁבוּעָה ח).

[כג] דְּבָרִים שְׂאִין אֵשׁ וּמִים מְכַלִּין אוֹתָם, 'שְׁבוּעוֹת־שְׁקָר' מְכַלִּין אוֹתָן (שְׁבוּעָה ט).

[כד] מִי שֶׁנָּדַר אֵיזְהוֹ נְדָר, אִין מְקַבְּלִין תְּפִלָּתוֹ עַד שִׁישְׁלַם אֶת נְדָרוֹ (תְּפִלָּה עג).

"נִקְּם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדִינִים" (בַּמִּדְבָּר לא, ב)
 - עֵינֵין הַנִּקְמָה' בְּאֲמוֹת־הָעוֹלָם וּבִשְׂוֹנָאִים -

יג.
 (ח"ב ד, ו)

כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה הַרְצוֹן, שֶׁהַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ - אַזִּי יוֹדְעִים: שֶׁכָּל הַשְּׁעֲבוּדִים

והגלות, וכל ההכבדות של העכו"ם שהם מכבידים עלינו - על כלם ינקם בהם הוא יתברך ויגאלינו מידם.

אבל כשסוברים חסוֹשֵׁלוֹם, שהכל על פי 'חיובה הטבע', אין שׂיך נקמה בהם, מאחר שהכל מתנהג רק על-פי 'סדר-הטבע' חסוֹשֵׁלוֹם.

וְזֶה בחינת (תהלים נח, יא): **"ישמח צדיק כי הִזָּה נָקָם, פִּעְמֵיו ירחץ בַּדָּם הַרְשָׁע."**
"פִּעְמֵיו דִּיקָא" - הינו: על-ידי **"שֵׁלֶשׁ פִּעְמִים בַּשָּׁנָה"** (שמות כג, יז; לד, כגכד; דברים טז, טז), שהם הימים-טובים, שעל-ידם נתגלה ה'רצון' - על-ידי-זֶה: **"ישמח צדיק כי הִזָּה נָקָם" וכו'.**

יבושו ויחפרו יחד כל שונאינו, יפלו ולא יקומו.

וזכות אבותם יעמד להם, שיהיה להם מפלה גדולה מיד, כי אם לאו, חסוֹשֵׁלוֹם יהיו נאבדין ונעקרין לגמרי משני העולמות, כי לא דבר ריק הוא מה שעשו, **"שתו בשמים פיהם" וכו' (תהלים עג, ט), "ה' יריב ריבו", "ה' ילחם לכם ואתם תחרשו" (שמות יד, יד).**

"וימסרו מאלפי ישראל" (במדבר לא, ה)

"שנמסרו על-כרחן" (רש"י)

טו.

(ח"ב ס)

וְזֶהוּ: **"ומוסרך למלכות"** (פסחים קיב, כשהיה רבי עקיבא בתפיסה, אמר לו רבי שמעון בן יוחאי: רבי למדני תורה, ואם לאו, אני אומר ליוחאי אבא זמוסרך למלכות) - **'מסירה' הוא לשון בעל-כרחו, כמו שכתוב (במדבר לא, ה): "וימסרו מאלפי ישראל", פירש רש"י: "שנמסרו בעל-כרחם."**

כי רבי שמעון בן יוחאי, יביא את רבי עקיבא בעל-כרחו למלכות, לבחינת גדלות, על-ידי שהוא יאמר תורה (עין בפנים).

"ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב" (במדבר לא, ח)

טז.

(ח"א רלד)

דע: ש'פפורי-מעשיות מצדיקים', הינו: ממה שארע להם - הוא דבר גדול מאד, ועל-ידי-זֶה נטהר מחשבתו.

יד.

(עלים-לתרופה, יוס' ערב-שבת-קדש במדבר תקצב)

והשם-יתברך ישמח נפשיכם מהרה, ויראו שונאינו ויבושו. וקויתי להשם, שיהיה מפלה גדולה מהרה לכל שונאיכם ורודפיכם, כי לא יחריש השם-יתברך על בזיונות ורדיפות כאלה שרדפו אתכם חנם, בפרט כי שלחו יד בספריו הקדושים בבזיונות כאלה.

ואם דרכי טובו של אדונינו מורנו ורפנו הנורא והנשגב זכר צדיק וקדוש לברכה, הם עד אין-סוף, ואריכות אפו בלי שעור, ומחמת זֶה על-פירב, אין רואין נקמה תכף ברודפיו וכו' - אף-על-פי-כן, במקום שיש חלול-השם ובזיון כזה הנוגע עד הנפש - אין דרכו להחריש.

ומבטחני בחסדו יתברך, שיקים מהרה (תהלים יב, ז): **"משד עניים מאנקת אביונים, עתה אקום יאמר ה' וכו',**

"ויקצף משה על פקודי החיל. ויאמר וכו' החייתם כל נקבה. הן הנה היו וכו' בדבר בלעם. וכל אשה ידעת איש וכו'. ויקרבו אל משה הפקדים וכו'. ויאמרו וכו'. ונקרב את קרבן ה' וכו' לכפר על נפשותינו לפני ה'" (במדבר לא, יד-טו-טז-יז-מח-מט-נ)

ז.

(ח"א מג)

הדבורים של רשע 'בר-דעת', מולידים נאוף בהשומע - פי ה'זווגים' נמשכים מה'דעת', כמו שכתוב (בראשית ד, א): "והאדם ידע את חוה אשתו", וכתוב (במדבר לא, יז): "כל אשה ידעת איש".

אך יש 'זווג-דקדשה', הוא 'התקשרות' לצדיקים ולתורה ולהשם-יתברך, זה נמשך מ'דעת-דקדשה'. ו'זווגים' של עברה, נמשכים מ'דעת-דקלפה'.

וה'דבור' הוא 'התגלות-הדעת' וכו'. וכשרשע מדבר ומוציא מפיו הבלים, מוליד אוירים ארסיים של נאוף, והשומע ממנו הדבורים, מכניס בגופו אלו האוירים.

ולפיכך ב'בלעם' "שהוא בחינות 'דעת דקלפה'" (עץ-חיים ש"ח פ"ד; שער

הפסוקים בלק), כמו שדרשו חז"ל (ספרי ברכה טז; במדבר-רבה יד, ט; זהר שמות כא; בלק קצג): על פסוק (דברים לד, י): "לא קם כמשה וכו', "בישראל לא קם, אבל באמות קם, ומנו בלעם" - פי "משה הוא דעת" (זהר פקודי רכא), ולזה "נקרא דורו דור דעה" (ויקרא-רבה ט, א).

ולכך "בשנטלו מואב עצה ממדון, אמרו להם: אין פהו אלא בפה" (במדבר-רבה כ, ד; תנחומא בלק ג) - פי ה'פה' הוא 'התגלות

אבל אי-אפשר לספר מעשיות של צדיקים, כי-אם מי שיכול להדמות עצמו להשם-יתברך, דהינו: שיכול להבדיל בין אור וחשך, כמו השם-יתברך בבניכול, כי כנגד כל מעשה של צדיק, יש כנגדו רע, דהינו שיש כנגדו מעשיות של רשעים, שגם להם ארע כיוצא בזה.

כגון שמצינו: "שפנחס עשה דבר גדול שפחה באויר" (תרגום-יונתן במדבר לא, ח; מדרש ילקוט 'מטות' רמז תשפה). וכנגד זה יש מעשה של רשע: "שגם בלעם פרח באויר" (שם). וכן כיוצא בזה, פי הרע לעמת הטוב.

וההפרש, הוא רק מי שיכול להבדיל בין אור וחשך, זה יודע גדל ההבדל וההפרש שבין מעשיות של צדיקים' למעשיות של רשעים'.

כי זה מסטרא-דקדשה על-ידי תפלתו, כמו שכתוב באלישע (מלכים-ב ח, ד): "ספחה נא לי הגדלות", הינו: "שעשה הנסים על-ידי תפלה" (מגלה כז).

אבל מעשיות של רשעים' - הם על-ידי 'תחבולות' או 'כשוף' או דבר-אחר מסטרא-אחר.

נמצא: שעקר ההפרש יודע רק זה שיודע להבדיל בין 'אור' ל'חשך', הינו: בין 'רע' ל'טוב'.

וגם מי שאין לו זה הדעת להבדיל וכו', אבל יש לו 'אמונה-שלמה', שמאמין ההבדל שיש ביניהם כנ"ל - גם זה יכול לספר מעשיות של צדיקים'.

אבל צריך שתהיה ה'אמונה' - 'אמונה שלמה ברורה מאד'. עד שעל-ידי ה'אמונה', יהיה דומה לו כאלו רואה הדבר שמאמין, בעינים ממש.

הַדַּעַת'. "אָמַר מוֹאֵב: אִף אָנּוּ נִבּוֹא עֲלֵיהֶם בְּאָדָם שֶׁפָּחוּ בַּפֶּה" (שם) - כִּי הוּא גַם־כֵּן 'דַּעַת דִּקְלָפָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קִהְלֶת ז, יד): "אֵת זֶה לַעֲמֹת זֶה עֲשֵׂה אֲלֵכֶם".

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, טז): "וַיֵּדַע דַּעַת עֲלִיּוֹן", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (בְּרִכּוֹת ז): "שִׁידַע מְתֵי הַקְּדוֹשִׁי־בְּרוּךְ־הוּא בּוֹעִים".

כִּי כִּשְׁהַדַּעַת אֵינּוּ בִּישׁוּב - אָזִי יֵשׁ בְּעַס, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים סו:): "כָּל הַבּוֹעִים חֲכָמָתוֹ מִסְתַּלְקֶת מִמֶּנּוּ". וּלְפִיכֶן כִּשְׂפָעַם 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' עֲלִיּוֹ־הַשְּׁלוֹם עַל 'אֲנָשֵׁי הַצָּבָא' כִּשְׂבָאוֹ מִמִּדִּין, נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַדַּעַת, וְהִצְרִיךְ 'אֶלְעָזָר' לִזְמַר הַלְכוֹת 'טְבִילֹת כָּלִים' (רַש"י בַּמִּדְבָּר לא, כא).

וּכְשֶׁהַדַּעַת שָׁלֵם - אָזִי אֵין בְּעַס, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה יא, ט): "לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכֹל הַר קִדְשִׁי, כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעָה".

וְ'בִלְעָם' הָיָה מִסְתַּפֵּל בְּדַעַת דִּקְלָפָה, שֶׁהוּא 'מוֹתְרוֹת' שֶׁל דַּעַת עֲלִיּוֹן, וְכִשְׂמִשְׁתַּנֶּה, יָדַע שֶׁהַקְּדוֹשִׁי־בְּרוּךְ־הוּא בְּבַעַס. נִמְצָא: שֶׁ'בִלְעָם' הוּא דַּעַת דִּקְלָפָה, וְעַל־יְדֵי דַבּוּרָיו הוֹלִיד אֲוִירִים אֲרִסִּים שֶׁל נְאוּף.

לָזֶה כִּשְׂבָאוֹ מִמְלַחֶמֶת מִדִּין, נֶאֱמַר (בַּמִּדְבָּר לא, יד-טז טז): "וַיִּקְצַף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הַחֵיל, וַיֹּאמֶר הַחַיִּיתֶם כָּל נִקְבָה, הֵן הִנֵּה הָיוּ בְּדַבַּר בִּלְעָם". 'בְּדַבַּר' דִּיקָא - כִּי עַל־יְדֵי דַבּוּרָיו, שֶׁהוּא 'הַתְּגַלּוֹת־הַדַּעַת שְׁלוֹן', הוֹלִיד נְאוּף בְּמִדִּין.

וּלְפִיכֶן כִּשְׂבָאוֹ מִמְלַחֶמֶת מִדִּין, כְּתִיב (שם שם, מח-ט"ג): "וַיִּקְרְבוּ אֵל מֹשֶׁה רֵאשֵׁי הַפְּקָדִים וְכוּ', וַיֹּאמְרוּ וְנִקְרַב אֶת קִרְבָּן ה' וְכוּ', לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵינוּ לְפָנֵינוּ

ה'". וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שִׁבְת סד): "שִׂפְף אָמְרוּ: אִף־עַל־פִּי שְׂמִידֵי עֲבָרָה יִצְאָנוּ, מִיְדֵי הַרְהוּר לֹא יִצְאָנוּ".

פְּרֻשַׁת 'טְבִילַת כָּלִים' (בַּמִּדְבָּר לא, כא-כב-כג-כד)

יח.

(ח"א מג)

כִּשְׁהַדַּעַת אֵינּוּ בִּישׁוּב - אָזִי יֵשׁ בְּעַס, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים סו:): "כָּל הַבּוֹעִים חֲכָמָתוֹ מִסְתַּלְקֶת מִמֶּנּוּ". וּלְפִיכֶן כִּשְׂפָעַם 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' עֲלִיּוֹ־הַשְּׁלוֹם עַל 'אֲנָשֵׁי הַצָּבָא' כִּשְׂבָאוֹ מִמִּדִּין, נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַדַּעַת, וְהִצְרִיךְ 'אֶלְעָזָר' לִזְמַר הַלְכוֹת 'טְבִילֹת כָּלִים' (רַש"י בַּמִּדְבָּר לא, כא).

"כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ, תִּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְגו'." וְכֵן אֲשֶׁר לֹא יָבֵא בְּאֵשׁ, תִּעֲבִירוּ בַּמַּיִם" (בַּמִּדְבָּר לא, כג)

יט.

(ח"א ד, ה"ו)

עַל־יְדֵי 'וְדוּי־דְבָרִים' לְפָנֵינוּ 'תִּלְמִיד־חֶכֶם', נִתְתַּקֵּן בְּחִינַת 'מַלְכוּת'.

וְזֶה בְּחִינַת 'הַחֲזֵרַת הַמַּלְכוּת לְשִׁרְשָׁה', כִּי 'שִׁרְשׁ הַמַּלְכוּת' הוּא 'אֵשׁ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (סְנֵהֲדָרִין קא:): "לִפְנֵי טַעַם נִבְטָה, שִׁרְשָׁה שִׁינְאָה אֵשׁ מֵאֲמָתוֹ". וְהַתּוֹרָה נִקְרְאת 'אֵשׁ', שֶׁמִּשָּׁם הַמַּלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָהוּ כג, כט): "הֲלוֹא כֹה דִּבַּרְתִּי כְּאֵשׁ", וְכִתִּיב (מִשְׁלֵי ח, טו): "כִּי מַלְכִים יִמְלֹכוּ". וְעַקֵּר הַתּוֹרָה הֵם הַתְּלִמִּידִי־חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מִפּוֹת כב:).

וְזֶהוּ (במדבר לא, כג): **"כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יבֹא בְאֵשׁ, תַּעֲבִירוּ בְאֵשׁ"**. "דָּבָר" - זֶה בְּחִינַת 'מַלְכוּת', שְׁנִמְשָׁךְ בְּתוֹךְ הַטְּמָאָה, בְּתוֹךְ חֲמִימוֹת הַיָּצֵר, כְּמוֹ (קדושין פא.): "נֹרָא בִּי עִמָּרִם". **"תַּעֲבִירוּ בְאֵשׁ"** - תְּקוּנוֹ: עַל-יְדֵי 'אֵשׁ', הֵינּוּ 'דְּוִי-דְּבָרִים' לְפָנַי 'תִּלְמִיד-חָכֵם'.

שְׁמַגְרֵשׁ אֶת 'רוּחַ-הַטְּמָאָה'. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִטְהָר לְבוֹ.

וּבְשֵׁישׁ לוֹ 'טְהַרְתִּי-הַלֵּב' - אָזִי זֹכָה לְדַבֵּר בְּכָל פֶּעַם 'דְּבוּרִים-קְדָשִׁים', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ'.

נ.

(ח"א קנו)

מָה שְׁמַדְבָּרִים בֵּינוּ לְבֵין קוּנּוֹ, הוּא בְּחִינַת 'רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ'. וְצָרִיךְ לְחַדֵּשׁ תָּמִיד, לְבַקֵּשׁ בְּכָל פֶּעַם בְּתַחֲנוּנִים וְדְבָרֵי רְצוּנִים קְדָשִׁים. וְלִזְכּוֹת לָזֶה, צָרִיךְ 'טְהַרְתִּי-הַלֵּב'.

וְ'טְהַרְתִּי הַלֵּב' - הוּא עַל-יְדֵי שְׁמֵת־לֵהֵב וּבֹעֵר לְבוֹ לְהַשִּׁיב-יְתֵבְרָה, כִּי נֶגֶד שְׁנֵת־לֵהֵב וְנִבְעֵר לְעֵבְרָה אוֹ לְתַאֲוָה רָעָה חֲסִי-שְׁלוֹם, שְׁמֵזָה נִטְמָא לְבוֹ, צָרִיךְ שְׁיִתְלַהֵב וְיִבְעֵר לְבוֹ לְהַשִּׁיב-יְתֵבְרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִטְהַר לְבוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (במדבר לא, כג): **"כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יבֹא בְאֵשׁ, תַּעֲבִירוּ בְאֵשׁ"**.

כִּי עַל-יְדֵי 'חֲמִימוֹת-הַלֵּב', עַל-יְדֵי-זֶה מְגַרֵשׁ 'רוּחַ-הַטְּמָאָה'. כִּי טָבַע הָ'אֵשׁ', שְׁמַגְרֵשׁ הָ'אוֹר', כְּמוֹ שְׁנֵת־בְּרַר לְחַכְמֵי-הַיְסוּדוֹת.

כִּי זֶהוּ סִפֵּת מָה שְׁיִזְרָה הַקְּנִי-שְׂרָפָה עַל-יְדֵי שְׁמַדְלִיקִין מָה שְׁזוֹרִין לְמַעְלָה, דְּהֵינּוּ ה'פִּילְכוּר' - כִּי עַל יְדֵי כַח הָ'אֵשׁ, בּוֹרַח הָ'אוֹר', וְהָ'אוֹר' הוּא דוֹחָה אֶת הַדְּבָרִים שְׁמֵלְאוּ בָהֶם אֶת הַקְּנִי-שְׂרָפָה, וְעוֹד נִתְבָּרַר בְּחוֹשׁ מִכְּפָה דְּבָרִים.

וְהַכֹּלל: שֶׁהָ'אֵשׁ' מְגַרֵשׁ הָ'אוֹר' - עַל-כֵּן ה'חֲמִימוֹת שְׁבִלְב' שְׁבוֹעֵר לְהַשִּׁיב-יְתֵבְרָה, מְגַרֵשׁ ה'רוּחוֹת' שֶׁהֵם 'אוֹר', הֵינּוּ:

נא.

(לקוטי-הלכות, נטילת-יָדִים שְׁחֵרִית ב, טו)

וְזֶה בְּחִינַת 'טְבִילַת-פְּלִים' - כִּי "הַפְּלִי שִׁיָּצָא מִרְשׁוֹת הָעִפּוֹ"ם, צָרִיכִים לְטוֹבְלָן בַּמְּקוֹה, שְׁיִהְיֶה רְאוּי שְׁיֵאכַל בּוֹ הַיִּשְׂרָאֵל" (שְׁלַח-עֲרוּךְ יוֹרְהֵ-דָעָה קכ, א).

כִּי הָ'עִפּוֹ"ם' שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'טְבַע', זֶה עֵקֶר הַטְּמָאָה, וּכְשֶׁהַפְּלִי בְּרְשׁוֹתָם - אֵינּוּ יֹכֹל לְצֵאת לְרְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקֹּדֶשׁה, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'טְבִילָה בַּמְּקוֹה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַשְּׁגָחָה', בְּחִינַת 'דַּעַת', בְּחִינַת (ישעיה יא, ט): **"כִּי מִלֵּאָה הָאָרֶץ דָּעָה כַּמִּים"** וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הַפְּלִי שֶׁהָיָה בְּרְשׁוֹת הָעוֹבְדֵי-כּוֹכְבִים, שֶׁהֵם מִסְטֵרָא-דְּמִסְאָבוּתָא, כִּי הֵם תּוֹלִין ב'טְבַע', שְׁמֵשֵׁם עֵקֶר אַחִיזַת הַדִּינָיִם וְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא, וְעַל-כֵּן אֵינּוּ הַפְּלִי רְאוּי לְסַעֲדַת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם עַל-יְדֵי 'טְבִילָה בַּמְּקוֹה', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵא הַפְּלִי מִבְּחִינַת 'טְבַע' - לְבְּחִינַת 'דַּעַת', בְּחִינַת 'הַשְּׁגָחָה', בְּחִינַת 'עֲלֵמָא-דְּדָתִי', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'מְקוֹה', וְכוּ' כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת 'הַכְּשֵׁר-פְּלִים' (שֵׁם סִימָן קכא): **"כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יבֹא בְאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְאֵשׁ"** (במדבר לא, כג). כִּי **"מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֵּאכְלֵם"** וְכוּ' (יחזקאל טו, ז), וְכַנ"ל, כִּי מֵאַחַר שֶׁכָּבֵד נִבְלַע הָאִסּוּר שֶׁהוּא הַטְּמָאָה, בְּכָלִי, שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת ה'טְבַע', דְּהֵינּוּ 'כְּפִירוֹת', שְׁמֵשֵׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַטְּמָאוֹת וְכָל

האסורים, וכשפבר נבלע האסור בכלי - אין לו טהרה כי אם על-ידי האש, שהוא בחינת שרשיהטבע' וכו', כי "מהאש יצאו" וכו'.

אבל כשעדין לא נבלע האסור בכלי, רק שיצא מרשות העובדי-כוכבים, דהינו שיצא מדעתו ורשותו, הינו: מרשות דעת העובדי-כוכבים, שהוא בחינת ה'טבע' וכו' כנ"ל - אזי די לו ב'טבילה במקוה', שהוא בחינת 'עלמא-דאתי', שמשם מקבלין וממשיכין בחינת 'השגחה', לשבר ולבטל בחינת ה'טבע', שעל-ידי-זה יוצאין מטמאה לטהרה, מרשות העבו"ם לרשות ישראל, שהם למעלה-מהטבע'.

"בני גד ובני ראובן" (במדבר לב, ב)
 "והנה קמתם תחת אבותיכם, תרבות אנשים חטאים" (במדבר לב, יד)

נג.

(ח"א קג)

איתא בגמרא (סנהדרין דף צא:): "כל המונע הלכה מפי תלמיד, כאלו גוזלו מנחלת אבות, שנאמר (דברים לג, ד): 'תורה צוה לנו משה מורשה'" וכו'.

וכיון שראה משה, שבני ראובן ובני גד מניאין לב בני-ישראל מנחלת אבותם, בשביל זה קרא להם: "תרבות אנשים חטאים" (במדבר לב, יד), ותרגם אונקלוס: "תלמידי גבריא חיביא".

הדבר הזה קבלתם מרבניכם, שרפכם גזל מכם 'הלכות', ו'הלכות' הם נחלת אבות' כנ"ל. ועתה גם אתם הולכים בדרך

אבותיכם, ורצונכם לגזל מישראל נחלת אבותם.

וב'בבא-בתרא' (ח: - על דניאל יב, ג): "ומצדיקי הרבים כפוכבים, אלו מלמדי תינוקות". ועכשו שראה, שהם 'מחיבים רבים' שמניאין לב בני ישראל, מסתמא גם רבם אינם 'מצדיקי הרבים', אלא 'מחיבי הרבים'. בשביל זה קרא להם: "תרבות אנשים חטאים", ותרגם אונקלוס: "תלמידי גבריא חיביא".

נג.

(ח"א קד)

איתא במדרש (הובא בספר-חסידים קלז, ובראשית-חקמה שער ענוה פ"ה): "בשביל שאמר משה לבני גד (במדבר לב, יד): 'תרבות אנשים חטאים' - נענש, שכן בנו עבד לפסל מיכה".

והדבר קשה: מה ענין זה של "תרבות אנשים חטאים", לענש שלו שיעבד בן בנו עבודה-זרה?!

והתרוץ: פי אמרו חז"ל (פתבות קי:): "כל הדר בחוץ-לארץ, כאלו אין לו אלוף", ואמרו חז"ל (שבת צז:): "החושד בכשרים לוקה בגופו". ומשה היה חושד אותם: "שבני ראובן ובני גד אינם רוצים בארץ-ישראל שום חלק"! - נמצא שאין להם אלוף.

בשביל זה נענש בן בנו שלא היה לו אלוף, כי הם פשרים היו בדבר, כי רצו לטל חלק בארץ גס-פן. (עין ב'תוספות ומלואים, בקצור-לקוטי-מורה"ן פאן).

לקוטי תפלות

פרשת מטות

מפתח התפלות

[א] "איש פי ידו נדר", ענין 'נדרים' (ח"א נז).

[ב] "איש פי ידו נדר", ענין "פתח חרטה" (ח"א סו).

[ג] "איש פי ידו נדר", ענין 'נדרים' (ח"ב כד).

[ד] "כל דבר אשר יבא באש, תעבירו באש" - שנוצפה להתלהבות וחמימות דקדשה, ונוצפה על-ידי-זה לתקן כל ההתלהבות וחמימות לעברות (ח"א קיח).

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א נז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נז,

'שאלו את רבי יוסי בן קסמא'

"איש פי ידו נדר" (במדבר ל, ג)

ואזכה לעלות למקום הנדר, שהוא
"פליאות חכמה". ועל-ידי-זה
תעזרני להפיר, מעלת וקדשת החכמים-
האמתיים, עד שאזכה לאמונת-חכמים
בשלמות.

ועל-ידי-זה תזכני לעלות ולהכליל
באור האבות, ויתנוצצו בי
אור האבות, אברהם יצחק ויעקב.

ובכן תעזרני ברחמיך הרבים, שאזכה
להתקדש בקדשתך העליונה,
ותגיעני מהרה לקדשה ופרישות באמת,
ואזכה לאחז בדרכי אבותינו הקדושים,
לדור נדרים, ולקיימם מיד, בשביל רצונך
הטוב, כדי לזכות על-ידי הנדרים,
לקדשה ופרישות באמת.

וּתְעַזְרֵנוּ לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹתֶיךָ בְּאַהֲבָה,
וּלְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, כָּל
הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדָשָׁה שָׁהֵם רְצוֹנָךְ בְּאֵמֶת.
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע וְחַיּוֹת
חֲדָשׁ בְּכָל עֵת מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, מִן הַכַּח
אֶל הַפֶּעַל.

⊗ [ג] לקוטי-תפלות ח"ב כד ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב כז, מ' שהוא פרנס')

"איש פי ידד נדר" (במדבר ל, ג)

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ, וּתְשַׁמְרֵנוּ וּתְצִילֵנוּ,
מִפְּגַם נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת,
וּתְשַׁמְרֵנוּ שְׂלֵא נִהְיָה רְגִילִים בְּנְדָרִים
וּשְׁבוּעוֹת.

וְכָל הַנְּדָרִים וּשְׁבוּעוֹת שֶׁאֵנוּ מְכַרְחִים
לְדַר, אוֹ לְשָׁבַע, בְּשִׁבִיל קְדָשָׁה
וּפְרִישוֹת, כְּרְצוֹנָךְ הַטּוֹב, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רְבוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה: "נְדָרִים סִיג
לְפָרִישוֹת", תְּשַׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וּתְעַזֵּר וּתוֹשִׁיעַ לָנוּ בְּכָל עֵת, לְקִיּוֹם מִיָּד,
וּלְבָלִי לְעֵבֶר חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, וּלְבָלִי לְאַחַר
שׁוֹם נְדָר וּשְׁבוּעָה.

רַק נִזְכָּה לְקִיּוֹם בְּשִׁלְמוֹת מִיָּד, וּבְכָל
הַיּוֹצֵא מִפִּינוּ נַעֲשֶׂה, וּמוֹצֵא שְׁפָתֵינוּ
נִשְׁמַר וְנַעֲשֶׂה, כְּאֲשֶׁר נִדְוֹר תְּכַף וּמִיָּד,
וְלֹא נֵאֱחָר לְשִׁלְמוֹ.

וּתְוַרְנֵי וּתְלַמְּדֵנִי בְּכָל עֵת, אֵיךְ לְהִתְנַהֵג
בְּעֵנִין נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת בְּשִׁבִיל
קְדָשָׁה וּפְרִישוֹת, בְּאִפְּן שֶׁאֵזְכָּה לְקִיּוֹם
בְּאֵמֶת, וּלְזָכוֹת עַל-יָדָם לְקְדָשָׁה וּפְרִישוֹת
בְּאֵמֶת כְּרְצוֹנָךְ הַטּוֹב. "הַדְּרִיכֵנִי בְּאֵמֶתְךָ,

⊗ [ב] לקוטי-תפלות ח"א סו ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סו, ז'יהי נא פי שנים')

"איש פי ידד נדר" (במדבר ל, ג)

- ענין "פתח חרטה" -

(נדרים כב: שלחן-ערוך יורה-דעה רכח)

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּכֹר הַבְּטַחְתָּנוּ בְּכַמָּה
הַבְּטָחוֹת, שֶׁבּוֹדָאֵי תִגְמַר רְצוֹנָךְ
וּחִפְצָךְ עִמָּנוּ, לְהַבִּיאֵנוּ לְתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת, וּלְקַרְבָּנוּ אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, כְּאֲשֶׁר
נִאָּה לָךְ, לֹא כְּמַעֲשֵׂינוּ, וְלֹא כְּמַפְעָלֵינוּ.

עַל-כֵּן, כָּל עוֹד נִפְשָׁנוּ וְרוּחָנוּ בְּקַרְבָּנוּ,
נִשְׁתַּטַּח וְנִתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי כָּל
הַצְּדִיקִים עִנְנוּ, וְעַזְרָנוּ וְזַכָּנוּ, לְהִתְחַיֵּל
וּלְגַמֵּר וּלְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, כָּל מֵה
שֶׁאֵנוּ צְרִיכִים לְעִבּוֹדַת יְהוָה בְּאֵמֶת, עַד
שֶׁנִּזְכָּה לְהִיּוֹת כְּרְצוֹנָךְ הַטּוֹב בְּאֵמֶת, כָּל
יְמֵינוּ לְעוֹלָם.

וּשְׁמֵרָנוּ וְהַצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מִכָּל
מִיָּנִי פְּגָמִים וְעִבְרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם.
וּתְהִיָּה בְּעַזְרָנוּ, שֶׁנִּזְכָּה מִהֲרָה לְהִתְחַרֵּט
וּלְשׁוֹב בְּאֵמֶת, עַל כָּל הָעִבְרוֹת וְהַפְּגָמִים
שֶׁעִבְרָנוּ עַד הַנָּה, בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד בְּאִנְס
וּבְרָצוֹן, בְּמַחְשְׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֶׂה, בְּכַח
וּבְפֶעַל.

עַל הַכֹּל תִּמְחַל וְתִכַּפֵּר וְתִסְלַח לָנוּ, חַנוּן
הַמְּרַבֵּה לְסִלַּח, "לְמַעַן שִׁמְךָ יְהוָה
וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ כִּי רַב הוּא".

וּתְהִיָּה עִמָּנוּ מַעֲתָה, וּתְעַזְרֵנוּ, שֶׁנִּזְכָּה
לְסוּר מִרַע, לְבָלִי לְעֵבֶר עוֹד עַל
דְּבָרֶיךָ וְעַל רְצוֹנָךְ, אֲפִלוּ תְנוּעָה קְלָה.

וּלְמַדְנִי כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אוֹתָךְ קוֹיֵתִי
כָּל הַיּוֹם.”

☪ [ד] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א קיח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קנו, 'לב טהור')

”כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יבֹא בְאִשׁוֹ, תַעֲבִירוּ בְאִשׁוֹ”

(במדבר לא, כג)

שנזכרה להתלהבות וחמימות דקדושה, ונזכרה על-ידי יד-יזה לתקן כל ההתלהבות וחמימות לעברות

וּתְרַחֵם עָלַי, וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַעֲזָרֵנִי
וְתַחֲזַקֵנִי, שְׁאֲזֹכָה לְדַבֵּק
מִחֲשַׁבְתִּי תָמִיד בְּתוֹרַתְךָ־הַקְּדוֹשָׁה,
וְתַזְכִּירֵנִי וְתַאֲמַצְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ תָמִיד, לְאַחֲזוֹת
אֶת מִחְשַׁבְתִּי לְבַל תֵּצֵא חוּצָה כָּלֵל, רַק
לְחַשֵּׁב תָּמִיד מִחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּתוֹרַתְךָ
וְעִבּוּדְךָ, עַד שְׁאֲזֹכָה לְחַדֵּשׁ בְּכָל־עֵת,
חֲדוּשֵׁי־דְאוּרֵי־יִתְאֵת אֲמֵתִים.

וְיִתְנַעֲנַע שְׁכָלִי בְּכָל־עֵת בְּתוֹרַתְךָ־
הַקְּדוֹשָׁה, עַד שְׁאֲזֹכָה עַל־יְדֵי
תְנוּעוֹת הַשְּׁכָל, לְהוֹלִיד חוּם בְּלִבִּי,
שִׁיתְחַמֵּם לְבָבִי בְּחַמִּימוֹת וְהִתְלַהְבוֹת
דְּקַדְשָׁה, לְהִתְדַבֵּק בָּךְ, וְלִהְיוֹת כְּרַצוֹנְךָ
הַטוֹב בְּאַמֶּת.

וּבְפָרְטָא בְּעֵת עֶסְקֵי בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת
וְתַפְלָה וְהִתְבּוּדְדוֹת, אֲזֹכָה
לְהִתְלַהֵב אֵלֶיךָ, בְּהִתְלַהְבוֹת גָּדוֹל
דְּקַדְשָׁה, בְּהִדְרָגָה וּבְמִדָּה כְּרַצוֹנְךָ הַטוֹב.

עַד שְׁאֲזֹכָה עַל־יְדֵי הַחֲמִימוֹת
וְהִתְלַהְבוֹת דְּקַדְשָׁה, לְתַקֵּן כָּל
הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי נִגְדְּךָ עַל־יְדֵי תְבַעֲרַת־
הַלֵּב וְחַמִּימוֹת וְהִתְלַהְבוֹת דְּסִטְרָא־אֲחָרָא.

וְאֲזֹכָה בְּרַחֲמֶיךָ וַיְשׁוּעָתְךָ, לְגַרֵּשׁ כָּל־
הַרוּח־שָׁטוֹת מִמֶּנִּי, וְאֵת רוּח־
הַטְּמָאָה תְּבַעַר מִמֶּנִּי וּמִקְרָבִי. וְתַכְּף אֶת־
יַצְרֵי לְהַשְׁתַּעֲבֵד לָךְ, עַד שְׁאֲזֹכָה לְטַהַרְתִּי־
הַלֵּב בְּאַמֶּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֲזֹכָה לְדַבֵּר
וְלִשׁוֹחַ לְפָנֶיךָ דְּבוּרִים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם.

רַחֵם עָלַי וְעִזְרֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, שְׁיִטְהַר
לְבָבִי מִהֲרָה, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ כַּמָּה
אֲנִי רַחוּק מִטַּהַרְתִּי־הַלֵּב בְּאַמֶּת, כִּי הִרְבִּיתִי
לְפָשַׁע נִגְדְּךָ, וְהִלַּכְתִּי אַחֲרֵי שְׂרִירוֹת לְבִי
הָרַע, וְחָטָאתִי וּפְגַמְתִּי נִגְדְּךָ הִרְבָּה, עַל־
יְדֵי חַמִּימוֹת וְהִתְלַהְבוֹת הַלֵּב דְּסִטְרָא־
אֲחָרָא, וְלֹא הִתְגַּבַּרְתִּי עַל יַצַּר מִחֲשָׁבוֹת
לְבִי הָרָעִים, לְגַרֵּשׁם וּלְסַלְּקָם מִמֶּנִּי.

עַד אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵי־הִרְבִּים, לְבִי מָלֵא
רוּח־שָׁטוֹת, וּמִחֲשָׁבוֹת־רָעוֹת,
וְרַעֲיוֹנִים זָרִים וּבְלִבּוֹלִים הִרְבָּה, אֲשֶׁר
מַחֲמַת זֶה אֵינִי זוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ.

רַחֲמָן מְלֵא רַחֲמִים, קְדוֹשׁ וְנוֹרָא,
מְטַהֵר טְמֵאִים, טַהַר לְבִי מִהֲרָה,
מְחַל לִי עַל הָעֵבֶר, וְעִזְרֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי
לְהַבֵּא, שְׁאֲזֹכָה לְגַרֵּשׁ וּלְסַלֵּק מִלְּבָבִי, כָּל־
הַהֲרָהוּרִים רָעִים, וְכָל הַרַעֲיוֹנִים
הַמְּבַלְבְּלִים, וְכָל מִינֵי מִחֲשָׁבוֹת פְּגוּמוֹת
שֶׁבְּלִבִּי, הַכֹּל אֲזֹכָה לְבַעַר וּלְגַרֵּשׁ וּלְסַלֵּק
מִלְּבָבִי. וְאַתְּגַבֵּר וְאַתְּחַזַּק וְאַתְּאֲמִץ בְּכָל־
עֵת, לְהַטּוֹת לְבָבִי אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת.

רַחֲמָן מְלֵא רַחֲמִים, זַפְנֵי לְחַמִּימוֹת
וְהִתְלַהְבוֹת הַלֵּב דְּקַדְשָׁה, וְעַשֵּׂה
לְמַעַן אֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ צְדִיקֶיךָ־
הָאֲמֵתִים, ”מִצְדִּיקֵי הָרַבִּים כְּפּוֹכְבִּים
לְעוֹלָם וָעֶד”.

שְׂאֵזְבָה בְּכַחַם, לְהִיּוֹת גַּם-פֶּן בְּכָל־
 "מִצְדִּיקֵי הָרַבִּים". וְאֵזְבָה
 לְדוֹן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף-זְכוּת, וּלְקָרֵב
 אֲנָשִׁים הַרְבֵּה לְעִבּוּדְתָךְ וּלְיִרְאֲתָךְ
 וּלְתוֹרַתְךָ, לְבָאֵר וּלְהָאִיר וּלְהוֹדִיעַ אֶמְתָּתְךָ
 לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, וַיִּפְנְסוּ דְבָרֵי
 הָאֲמִתִּיִּים בְּלִבָּם, עַד אֲשֶׁר יִתְחַמֵּם לְבָבָם
 בְּחַמִּימוֹת וְהִתְלַהְבוּת גְּדוֹל דְּקִדְשָׁה לְשׁוֹב
 אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשָׁךְ עָלַי בְּכָל-
 פַּעַם, חַמִּימוֹת וְהִתְלַהְבוּת דְּקִדְשָׁה, יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר.

וְאֵזְבָה לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ בְּלִבִּי בְּכָל-
 פַּעַם, חַמִּימוֹת וְהִתְלַהְבוּת
 דְּקִדְשָׁה, מִרְבוּתֵינוּ הַצְדִּיקִים, אֲשֶׁר הֵם
 דְּבִקִּים בְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ "אֵשׁ אֲכָלָה",
 "אֵל גְּדוֹל וְנוֹרָא". וְהֵם מְקַבְּלִים אֵשׁ
 שְׁלֹמֶעֱלָה, "רִשְׁפֵי אֵשׁ שְׁלֹהֶבֶת-יָהּ",
 לְהִלָּהֵב וּלְחַמֵּם לְבַב יִשְׂרָאֵל, בְּחַמִּימוֹת
 וְהִתְלַהְבוּת דְּקִדְשָׁה, "וְכָל דְּבָרֵיהֶם כְּגַחְלֵי
 אֵשׁ".

חַמֵּל עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, שְׁתַּבְּעֵרְתָּ אֵשׁ
 הַקִּדְשׁ שְׁלָהֶם, לֹא תִכְבֶּה לְעוֹלָם
 וָעַד, וַיִּקֵּם מְהֵרָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "אֵשׁ
 תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה".

וְנִזְבָּה כְּלָנוּ לְקַבֵּל מֵאֵשׁ הַקִּדְשׁ שְׁלָהֶם
 בְּכָל-פַּעַם, לְחַמֵּם וּלְהִלָּהֵב לִב
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, בְּהִתְלַהְבוּת דְּקִדְשָׁה,
 אֵלֶיךָ וּלְעִבּוּדְתָךְ בְּאֵמֶת, בְּהִדְרָגָה וּבְמִדָּה
 כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב.

וְכָל מָה שֶׁתִּזְכְּנֵי לְהַכְנִיס חַמִּימוֹת
 וְהִתְלַהְבוּת דְּקִדְשָׁה בְּלִב אַחֲרֵיכֶם,
 אֵזְבָה שִׁיתוּסֶךְ עָלַי וַיִּמְשָׁךְ עָלַי בְּכַפְלֵי-
 כְּפָלִים מְלֻמְעָלָה, חַמִּימוֹת הַלֵּב
 וְהִתְלַהְבוּת דְּקִדְשָׁה, עַל-יְדֵי אַבוּתֵינוּ
 וְרְבוּתֵינוּ, צְדִיקֶיךָ, עוֹשֵׂי רִצּוֹנְךָ, מְשָׁרְתֶיךָ
 אֵשׁ לוֹהֵט.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵזְבָה, לְבַעַר וּלְגַרֵשׁ
 וּלְסַלֵּק מִלְּבָבִי, כָּל הַרוּחַ-
 שְׁטוּת, וְכָל הַמַּחְשְׁבוֹת וְרַעֲיוֹנֵי רָעִים,
 עַד שֶׁאֵזְבָה מְהֵרָה לְטַהֲרֵת-הַלֵּב בְּאֵמֶת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵזְבָה לְדַבֵּר דְּבוּרִים
 חֲדָשִׁים קְדוּשִׁים וְטַהוּרִים
 בְּכָל-פַּעַם לְפָנֶיךָ בְּאֵמֶת, לְרִצּוֹתְךָ
 שֶׁתִּקְרַבְנֵי אֵלֶיךָ מְהֵרָה. וְאֵהִיָּה דְבוּק בְּךָ
 בְּאֵמֶת תָּמִיד, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "וְאִתָּם
 הַדְּבָקִים בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם, חַיִּים כְּלָכֶם
 הַיּוֹם".

וַיִּקְרָא בִּי וּבְכָל יִשְׂרָאֵל מְהֵרָה מִקְרָא
 שְׁכָתוֹב: "שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם עַל
 לְבָבְךָ, כַחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ, כִּי עֲזָה כַחוֹת
 אֲהַבָּה, קָשָׁה כְּשֹׂאֹל קִנְאָה, רִשְׁפִּיהָ רִשְׁפֵי
 אֵשׁ שְׁלֹהֶבֶת-יָהּ. מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ
 לְכַבּוֹת אֶת הָאֲהַבָּה, וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטַפוּהָ,
 אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאֲהַבָּה, בּוֹז
 יְבוֹזוּ לוֹ". יְהִי לְרִצּוֹן אִמְרֵי-פִי וְהַגִּיּוֹן
 לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי.

עניני חצות הלילה

– תורות, שיחות, מנהגים, התחזקות –

א.

(לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, בסוף)

וְזֶה בְּחִינַת 'קִימָה בְּחֻצוֹת-לַיְלָה', כִּי
"כַּנּוֹר הָיָה תְלוּי לְמַעְלָה מִמַּטְתּוֹ שֶׁל
דָּוִד, וְכִיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ חֻצוֹת לַיְלָה הָיָה מִנְגֵן
מֵאֱלֹו" (בְּרֻכּוֹת ג).

הֵינּוּ: שֶׁבְּחֻצוֹת-לַיְלָה, אִזְ נִתְעוֹרֵר בְּחִינַת
ה'נְגוּן-דְּקֹדֶשׁה' הַנִּמְשָׁךְ מִכַּנּוֹר שֶׁל
דָּוִד, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרוּר הַרוּחַ-טוֹבָה מִתּוֹךְ
הַרוּחַ-רָעָה'.

וְעַל-כֵּן אִזְ הַזְמַן לְהִתְגַּבֵּר לְקוּם וְלַעֲסֹק
בְּעִבוּדֵי-הַשֵּׁם, לְהִתְבּוֹדֵד בֵּינּוּ
לְבֵין קוֹנּוֹ, וְלִפְרֹשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ,
וְלַחַפֵּשׂ הַרוּחַ-טוֹבָה, דֵּהֵינּוּ ה'נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת'
שֵׁישׁ בּוֹ עֲדִין, לְבָרְרָם מִתּוֹךְ הַרוּחַ-רָעָה.

שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'נְגוּן' – כִּי אִזְ עֵקֶר הַבְּרוּר
עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'נְגוּן בְּכָלִי', בְּחִינַת
'כַּנּוֹר שֶׁל דָּוִד' שֶׁמִּנְגֵן אִזְ.

[לקוטי-הלכות, הַשְּׂכַמַת-הַבְּקָר א, יב-יג – וְזָהוּ בְּחִינַת
'קִימַת חֻצוֹת, שֶׁצָּרִיכִין לְשַׁבֵּר תַּקְוָה הַשְּׂנָה עַל-יְדֵי
ה'נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת' וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת "כַּנּוֹר שֶׁל דָּוִד שֶׁהִיָּה
מִנְגֵן עַל-יְדֵי רוּחַ צְפוּן" (בְּרֻכּוֹת ג), בְּחִינַת 'רוּחַ טוֹבָה',
'נְקֻדָּה טוֹבָה' הַצְּפוּן וְטָמִיר אֶפְלוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׂנָה, אֶפְלוֹ
בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה וְכוּ', בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים ל"א, ט): "מִה רַב טוֹבֶךָ
אֲשֶׁר צִפְנָתָ", וְאֶפְלוֹ ה'נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת מִנְשַׁבֵּין בְּכַנּוֹר שֶׁל
דָּוִד, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין נְגוּנִים, וְעַל-כֵּן הָיָה מִנְגֵן מֵאֱלֹו
עַל-יְדֵי-זֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְעוֹרְרִין מֵהַשְּׂנָה בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה
בְּתַקְוָה הַשְּׂנָה וְכוּ'].

ב.

(לקוטי-מוהר"ן ח"א קמט)

"חֻצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל
מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ" (תְּהִלִּים קיט, סב).
'חֻצוֹת' הוּא מְסַגֵּל כְּמוֹ 'פְּדִיוֹן', כִּי הוּא
הַמְתַּקְת־הַדִּינִים. כִּי "צְדָק, דִּינָא; וּמִשְׁפָּט,
רַחֲמֵי" (זֹהַר קְדוּשִׁים פ"ה: בְּלֻק קפד:).

וְזָהוּ: "עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ" – הֵינּוּ:
שֶׁצְדָק' גּוֹבֵר עַל מִשְׁפָּט'. הַתְּקוּן
לְזָה: "חֻצוֹת לַיְלָה אָקוּם".

וְעֵקֶר חֻצוֹת: הוּא תָמִיד אַחַר שִׁשָּׁה שָׁעוֹת
מִתְחַלֵּת הַלַּיְלָה, הֵן בְּקוּץ וְהֵן בְּתַרְוָה,
וְאִזְ מִתְחִיל זְמַן חֻצוֹת. וְנִמְשָׁךְ עַד גְּמַר
אֲשֶׁמוּרָה שְׁנֵיָה, דֵּהֵינּוּ שְׁתֵּי שָׁעוֹת.

ג.

(לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז)

וְהִנֵּה מַה שֶּׁעֲבַר אֵין, כִּי כְּבָר נִשְׂרַף בֵּית-
מִקְדָּשֵׁנוּ. אִךְ כָּעַת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
מְצַפֵּה לְשׁוּב אֱלֵינוּ וְלַחְזוֹר וְלְבַנּוֹת בֵּית-
מִקְדָּשֵׁנוּ, רְאוּי לָנוּ שֶׁלֹּא לַעֲכַב חֶסֶד-וְשָׁלוֹם
'בְּנֵין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', רַק לְהַשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָנוּ.

עַל-כֵּן מְאֹד צָרִיךְ לְזָהַר לְקוּם בְּחֻצוֹת,
לְהִיּוֹת מֵתְאַבֵּל עַל 'הַרְבֵּן בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ' – כִּי אוּלַי בְּגִלְגּוּל הָרֵאשׁוֹן הָיָה
הוּא הַגּוֹרֵם שֶׁיִּחְרַב הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

וְאֶפְלוֹ אִם לֹאוּ – אוּלַי הוּא מְעַכְבַּ עֵתָה
'בְּנֵין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', וְנִחְשָׁב גַּם-כֵּן
כְּאֶפְלוֹ הוּא גָרַם לְהַחְרִיבוֹ.

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ הַבְּטִיחַ לְכָל הַמְתַּאֲבֵל עַל צִיּוֹן: "לְשׁוֹם לְאַבְלֵי צִיּוֹן פָּאָר תַּחַת אֶפְרַיִם" (ישעיה סא, ג), "פָּאָר תַּחַת אֶפְרַיִם דִּיקָא."

"פָּאָר" - זֶה בְּחִינַת ה'מַחֲיִין, בְּחִינַת 'תַּפְּלִין', בְּחִינַת 'רֵאשִׁיבִית', בְּחִינַת 'כְּלָלִיּוֹת־הַגּוֹנִין', בְּחִינַת: "תִּלְתַּת גּוֹנִין דְּעֵינָא וּבַת־עֵין" (תקוני־זֶהַר קכ"ו), בְּחִינַת "מְאוּרֵי־אֹר" (זֶהַר בְּרֵאשִׁית כ.א. וַיִּקְהַל ר.ח.), בְּחִינַת 'שֶׁבַת' הַמְּאִיר לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ.

"תַּחַת אֶפְרַיִם" - "אֶפְרַיִם" - זֶה בְּחִינַת "מְאוּרֵי־אֵשׁ" (זֶהַר שָׁם), שֶׁהוּא הַהַפָּךְ מֵהַנֶּ"ל. הֵינּוּ: שִׁיחֵיו נִכְנָעִין מְאוּרֵי־אֵשׁ, שֶׁעַל־יָדָם נִשְׂרַף ה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'. וַיִּתְגַּבְּרוּ מְאוּרֵי־אֹר, שֶׁהֵם 'קִיּוּם הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'. וְזֶהוּ: "פָּאָר תַּחַת אֶפְרַיִם".

נִמְצָא: שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁהוּא מְתַאֲבֵל עַל ה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - עַל־יְדֵי־זֶה מִכְנִיעַ מְאוּרֵי־אֵשׁ, וּמִתְגַּבְּרִין מְאוּרֵי־אֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שֶׁבַת'.

ד.

(לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב קא)

עַל־יְדֵי אֲמִירַת 'תִּקּוּן חֲצוֹת' - יְכוּלִין לְפָרֵשׁ שִׁיחַתוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, כְּמוֹ עַל־יְדֵי 'הַתְּבוּדוֹת'.

כִּי מִסְתָּמָא אֵין אֹמְרִים 'חֲצוֹת' עַל הָעֶבֶר. וְעַקֵּר אֲמִירַת 'חֲצוֹת', הוּא עַל מַה שֶׁנַּעֲשָׂה עִכְשָׁו עִם הָאָדָם. וְכַשִּׁיאָמַר 'חֲצוֹת' בְּבַחֲינָה זֹה, יְכוּלִין לְמַצֵּא כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בְּתוֹךְ אֲמִירַת 'חֲצוֹת'.

ה.

(שיחות־הַר"ן רסח)

"אֵיכָּה נַחֲרַב הָאוֹלָם" וְכוּ'. "עַד אֵן יִצְעַק בְּשִׁבְי" וְכוּ'. "עַד אֵן" וְכוּ'. "בֶּן אֲמַתָּךְ" וְכוּ' (תקוני־חֲצוֹת). וְרִמְזוּ עָלַי: "כַּמָּה אָנִי צָרִיד לְצַעַק זֹאת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ". וְתַפְס לְדַגְמָא אֵיךְ הֵם מְעוֹרְרִים הַלֵּב. וְאָמַר אוֹתָם בְּנִגּוֹן חֲצוֹת, בְּקוֹל נְעִים עֵמֶק מְאֹד.

ו.

(שיחות־הַר"ן רסח)

גַּם מֵהַחֲרוֹז "דוֹדֵי יָרֵד לְגַנּוּ" (תקוני־חֲצוֹת), סֵפֶר וְשִׁבְחוּ מְאֹד - כִּי הוּא מְדַבֵּר מוֹפּוֹחַ שֶׁל כְּנֶסֶת־יִשְׂרָאֵל עִם הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וּמְעוֹרֵר הַלֵּב מְאֹד.

ז.

(שיחות־הַר"ן טא)

עַקֵּר עֲבוּדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, הוּא בַּחֲרָף לְקוּם בְּחֲצוֹת־לֵילָה, וּבְקִיץ כְּשֶׁהַלֵּילָה קָצָר מְאֹד (בַּחוּץ־לְאֶרֶץ), שְׂאֵז אֵין עוֹמְדִין בְּחֲצוֹת, אִזּוֹ יִזְהַר לְעֹמֵד בְּבִקְרַת הַשָּׁכֶם בְּעֹלוֹת־הַשָּׁחַר.

[אוֹצֵר־נַחֲמָנִי פֵט - דִּי עֲרַשְׁטַע עֲבוּדָה פּוֹן טָאג, דַּאָרף אַ אִיד אוֹיפֿשְׁטִיין חֲצוֹת אֵין ווִינְטֶער, און פֿאַרְטָאָגס אֵין זִמֶּער - און מִיטן שְׁלֵאָף, זִיף אַפֿרַעכֶּענְען בֵּייטָאָג (הָעֲבוּדָה הַרֵאשׁוֹנָה בְּיוֹם, צְרִיף יְהוּדֵי לְקוּם בְּחֲצוֹת בַּחֲרָף, וּבְקִיץ בְּהַשְׁכָּמָה - וְעַם הַשָּׁנָה לְהַתְּחַשְׁבּוּ בְּיוֹם)].

ח.

(סֵפֶר הַמִּדּוֹת - עֲנִינֵי 'חֲצוֹת')

[א] עַל־יְדֵי אֲמִירַת 'תִּקּוּן חֲצוֹת', נִצּוּל מַגְנָבִים (גִּנְבָה וְגִזְלָה ח"ב ה).

[ב] עַל־יְדֵי 'תִּקּוּן חֲצוֹת', נִמְתַּק הַדִּין (הַמְתַּקֶּת־דִּין מַה).

[ג] 'תִּקּוּן חֲצוֹת', הוּא סִגְלָה לְכַבּוֹד (כְּבוֹד ד).

[ד] על-ידי 'קימת חצות', יזכה להבין את התורה ולדרש אותה (למוד עט).

[ה] מי שפסק מדברי-תורה לדברים-בטלים, תקונו שיקום חצות (למוד פ).

[ו] 'תקון חצות', מסגל לחלושי-הראות (ראיה ח"ב ד).

[ז] על-ידי 'תקון חצות', מזכירין לפני הקדוש-ברוך-הוא, את הטובות שהבטיח לישראל (תפלה נח).

"היושבת בגנים, בגנותא וטנופא דהאי עלמא שפלה" וכו'.

שאף-על-פי שהאדם במדרגה התחתונה, בגנותא וטנופא

- אף-על-פי-כן השם-יתברך והמלאכים ונשמות הצדיקים שבגן-עדן מקשיבים לקולו, בחינת (שיר-השירים שם): "חברים מקשיבים לקולך", שזהו עצמו בחינת 'קימת חצות'.

ולעיל הבאתי פסוק זה "היושבת בגנים", לענין הנקדה שיש בכל אחד שמונחת במקום שמונחת וכו', ועתה מבאר הענין היטב.

יב.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, טו)

עקר ה'גאלה' בכלל, ובפרטיות 'גאלת-הנפש' של כל אחד ואחד, תלוי בידיעה והשגה זאת - לכון היטב נקודות חצות-לילה.

דחינו: כשמתגבר תקף השנה על נפש הישראל, ורוצה להפילו לגמרי חס-ושלום, על-ידי רבוי עונותיו וקלקוליו, עד שפמעט בפמעט יפל לגמרי רחמנא-לצלך.

אזי דיקא יאיר השם-יתברך עליו בחסדו, שיזכיר את-עצמו בהנקודות-טובות שבו, ויחיה את-עצמו.

שזהו בחינת 'קימת-חצות' - שאז ה'שכינה' שהיא 'כלליות נפשית ישראל', בתכלית הקטנות והמעוט, ואז היא צועקת בקול מר להשם-יתברך וכו', ואז השם-יתברך מעורר רחמיו, וממשיך 'חוט של חסד' וכו', פמוכן כל-זה בפתבים.

ט.

(אבני-הברזל, שיחות וספורים מרבנו ז"ל נו)

פעם-אחת שאלו אנ"ש לרבנו ז"ל, בענין חצות: "אם יכולים להיות נעור עד חצות ולומר חצות"?

והשיב להם רבנו הקדוש: "שעקר העבודה של חצות הוא, לקום מהשנה ולומר חצות"!

י.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, יג)

בחצות הלילה, ה'שכינה' כפי-כול בתכלית המעוט פידוע, בבחינת 'נקדה' לבד. ואז הוא 'התגברות-השנה'.

ואז דיקא צריך כל-אחד מי שנוגע יראת-השם בלבו - להתגבר בהתגברות גדול מאד להתעורר מהשנה אז. וזה בחינת שמתעוררים מתקף השנה והסטרא-אחרא על-ידי 'נקדה-טובה' לבד וכו'.

יא.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, יד)

וזה שפתוב בזה-החדש (בראשית - על שיר-השירים ה, יג) לענין קימת חצות:

יג.

(לקוטי הלכות, השפמת הבקר א, טו)

ועל-כן היתה גאלה הראשונה בחצות דיקא. וכן גאלה האחרונה שאנו מקוים במהרה בימינו, תהיה על-ידי בחינת חצות, על-ידי הכשרים והיראים העומדים בכל לילה בחצות.

שעל-ידי-זה הם ממשיכים על-עצמם בחינת 'קדשת חצות לילה', שאז מתעורר חסד גדול, שעל-ידי-זה זוכין להמשיך עליהם תמיד בחינת 'התעוררות-השנה' שבחצות-לילה.

דהינו: שבכל-עת שרוצים להפיל עליהם שנה וקטנות גדול מאד, אפלו אם מפילים אותם כמו ש'מפילים', אפלו אם עבדו עליהם מה שעבר - אף-על-פי-כן יתעורר תמיד דיקא מתוך 'תקף הקטנות' בבחינת 'קימת-חצות', דהינו: על-ידי בחינת ה"עוד מעט טוב" שמוצא בעצמו.

יד.

(לקוטי הלכות, השפמת הבקר ב)

וזו בחינת 'קימת-חצות' - שמשברין ה'שנה', שהוא בחינת 'תאות-מזון', ומתאבלין על ירושלים וחרבן בית-המקדש, ועל-ידי-זה בונין אותו.

ועל-כן 'חצות' ממתיק דינים - פי משברין את ה'שנה', שהיא בחינת 'מיתה' בחינת 'כפירות', כי "כל זמן שיש עבודה-זרה בעולם, חרון-אף בעולם" (ספרי פ'שת ראה).

ועל-ידי 'קימת-חצות' - מקימין את ה'אמונה', וממשיכין 'חסדים'.

וזו שאמר רבנו (לקוטי מוה"ר ח"א קמט): "שחצות מסגל כמו פדיון". כמו 'פדיון' דיקא.

פי ה'פדיון' - הוא בחינת 'צדקה', שמשבר 'תאות-מזון', וממתיק דינים.

וכן 'חצות' - הוא 'שבירת השנה', שהוא בחינת 'תאות-מזון' כנ"ל, שעל-ידי-זה ממתיקין דינים כנ"ל.

טו.

(לקוטי הלכות, השפמת הבקר ד, ה)

וזו בחינת קימת חצות, שצריכין להתגבר מאד לקום בחצות לילה, להתאבל מאד על חרבן בית-המקדש, ועל-ידי-זה עקר עלית המלכות מן החצונים והקלפות.

פי כשמתאבל על חרבן בית-המקדש, כאלו עוסק בבנינו, פי "כל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה" (תענית ל:). ועל-ידי-זה ממשיך על עצמו קדשת הבית-המקדש, ששם עקר אור-הפנים שמשברין בשלש-רגלים, שהיו צריכין לעלות אל הבית-המקדש לראות את פני השם, כדי לקבל אור-הפנים.

נמצא: שעקר אור-הפנים בבית-המקדש, ועל-כן צריכין לקום בחצות, ולהתאבל מאד על חרבן בית-המקדש.

ועל-ידי-זה יזכה לפי בחינתו, לראות [עכשו] בשמחתה, ולהמשיך על-עצמו משם חיות, מאור-הפנים שמאיר שם, להחיות בחינת ה'מלכות', בחינת חכמה-תתאה, כדי לזכות להשגות-אלקות.

וזו שמזכירין 'עלית רגלים' ב'תקון-חצות' וכו'.

טז.

(לקוטי הלכות, ראש-החדש ג, ז)

'קיימת חצות' - הוא מסגל להמשכת
'חסד גדול' ביום, שהוא בחינת
'דעת גדול ומחין, להתפלל בשלמות,
כמוכן בספרים.

כי ב'חצות' - הוא בחינת 'התגלות'
ההסתרה, ונמשך 'דעת, ואזי הוא
'התעוררות-התשובה, התעוררות גדול מאד.

אבל עקר 'התגלות-הדעת' בתכלית, שעל
ידי זה התשובה בשלמות בתקונו -
הוא ב'אור-היום, שאז נמשך 'אור גדול,
ונתגלה 'חסד ודעת גדול מאד' ב'אור-היום,
כמובא. ואזי זוכין ל'תקוני-התפלה, שהיא
בחינת 'תשובה, בשלמות ובתקון גדול,
בבחינת 'מקנה'.

כמו שאמרו רז"ל על 'תקוני-התפלה'
(ברכות טו.): "כל הנפנה ונוטל ידיו,
ומניח תפלין, וקורא קריאת-שמע,
ומתפלל - באלו וכו'" [בנה מזבח והקריב עליו
קרבו]. ומסקו: "באלו טבל".

הינו: ש'תקוני-התפלה של אור-היום,
שהם בחינת 'מחין ודעת גדול מאד'
- הם בבחינת 'מקנה, שהוא 'דעת גדול'.

וכל-זה נעשה על ידי 'קיימת-חצות' -
שעל ידי ה'דעת' ו'התעוררות-
התשובה' ש'בחצות, זוכין אחר-כך ל'אור-
היום, לבחינת 'דעת גדול מאד, ל'תקוני-
התשובה' בשלמות, כנ"ל - בבחינת 'ראש-
חדש' ו'יום-טוב, שבאמצע הם 'ימי-החל'.

כי גם ב'חצות' - עקר 'התגלות-הדעת'
הוא לפי שעה, בשעת 'חצות-לילה,
ונמשך עד שתי שעות עד סוף האשמורה
שניה.

ואחר-כך אף-על-פי שכבר נמתק בחינת
ה'לילה' וה'חשך, וגם שהוא
סמוך ל'אור-היום, ויש אז גם כן בחינת
'התגלות-הדעת' - אף-על-פי-כן אינו דומה
ל'התגלות-הדעת' שבשעת המשכת בחינת
'חצות לילה, כנ"ל.

כמוכן בדברי רבנו גרוניאר, בסימן קמט
(מובא לעיל): "שעקר 'חצות, הוא
'שתי שעות הנ"ל".

נמצא: ש'התעוררות-התשובה'
ו'התגלות-הדעת, הוא ב'חצות'.
ואחר-כך נמשך 'אור גדול ביותר, בחינת
'דעת וחסד גדול מאד, ב'אור-היום'.
ובינתיים - היא בחינת 'לילה'.

כל-זה הוא בחינת 'ראש-חדש' ו'יום-טוב,
ובינתיים 'ימי החל'. בחינת 'פסח'
ו'שבועות, ובאמצע 'ספירה'.

יז.

(לקוטי הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרע ג, ה)

מי שיתנהג בדרך הזה, בדרך הישן אשר
דרכו בו אבותינו מעולם, דהינו:
לקום בחצות ולפשפש במעשיו ולהתאבל
על הרבן נפשו ונשמתו שגרם הרבן בית-
המקדש, ויצעק מאד להשם-יתברך פראוי
לו לצעק על נפשו כפי מה שיודע בעצמו
אפן מעמד נשמתו להיכן הורידה במעשיו -
אזי בודאי יזכה לידע האמת לאמתו, כי
"החפץ באמת, מוסרין לו מלאך של אמת"
(תנא דבי-אליהו זוטא פ"ג).

יח.

(לקוטי הלכות, השכמת-הבקר ה, ד)

וגם מי שאינו יכול לעמד בחצות, צריך
להתגבר על-כפלי-פנים לעמד קדם
אור היום לעסק בתורה ותפלה.

קורא קול אחר קול, עד אור היום, שהם
'שבעה קולות' - וכלם הם בחינת
'התעוררות-השנה'.

כא.

(פוכבי-אור, שיחות-וספורים ל)

על-כל-פנים יקום שעה או שתיים קדם
אור הבקר, ובקוץ על-כל-
פנים בהשכמה בכל האפשרות.

שמעתי מאבי ז"ל בשם מוהרנ"ת ז"ל:
שזה מה שנוזר ב'פרק-שירה'
שבעה קולות מהתנגול וכו', שאם לא
יתעורר בחצות, יקום על-כל-פנים אחר-
כך בכל האפשרותו להקדים וכו'. וזה
הכלל נמצא למוהרנ"ת ז"ל גם משאר
עבודות.

כב.

(שיח-שרפי-קדש ח"ו מב)

מוהרנ"ת ז"ל כשהיה אומר בגמר
אמירת תקון חצות המשניות
ממסכת תמיד: "בשלשה מקומות" וכו' -
היה אומרם בהתחדשות ובהתלהבות
גדולה מאד.

כג.

(באור-הלקוטים ח"ב יב; פוכבי-אור,
שיחות-וספורים כו; אבני-הברזל כ)

כן היה מנהג מוהרנ"ת ז"ל אחר פטירת
רבנו ז"ל: שפ'בין-המצרים' היה אומר
תקון חצות, בקעלער [מתפל] עמק, ובפרט
בתשעה-באב היה סוגר את-עצמו כל
הלילה עד חצות היום.

ופעם-אחת אמר: "איך קען מיר מערער
נישט קילן דאס הארץ, נאר
'תשעה-באב' און 'בין-המצרים' ביי די

יט.

(לקוטי-הלכות, חלקת-שתפים ה, טו)

ועל-כן צריכין לזהר מאד לקום בחצות,
ולישב על הארץ, ולהתאבל
מאד על חרבן בית-המקדש, כמו שכתוב
(איכה ב, י): "ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון"
וכו'.

כי מי שרוצה לחוס על-עצמו לזכות לחיי-
עולם, גם עתה בדורות האלה אשר אין
יודעין היכן הראש-בית האמתי - צריכין
לקום בחצות לילה, ולישב על הארץ,
ולהתאבל מאד על חרבן בית-המקדש וכו'.

[שערי-צדיק ח"ד קד, עמוד ק - אבל העולם נזהר,
שלא לישב על-גפי קרקע ממש, אלא פורסין מהצלת
ומדומה, ויושבין עליו (ענין בראישי-סי, שנהראשונה וישלח
יא) וגם זה נחשב כמו שיושבין על הארץ, כי מורידין
את-עצמם ויושבין סמוך לארץ, ונתקנים בגו מקרא
שכתוב: "ישבו לארץ" וכו'].

כ.

(לקוטי-הלכות, ערוגי תחומין ו, יא)

התנגול מונה לעורר בני-אדם מהשנה
בחצות לילה וכו', ועל-כן כל
השירה של התנגול, הוא בענין
'התעוררות-השנה', כמו שכתוב ב'פרק-
שירה' פרק ד': "תנגול אומר וכו', בקול
ראשון אומר וכו', בקול שני אומר" וכו'.

וכל אלו השירות שאומר בכל השבעה
קולות, הם בחינת 'התעוררות-
השנה', שעוסק לעורר מהשנה, מחצות
לילה עד אור היום.

שמי שאינו מתעורר בחצות ממש - על-
כל-פנים יתעורר מהשנה שעה אחר
חצות.

ואם גם אז לא יתעורר - על-כל-פנים
יתעורר עוד שעה אחר-כך. וכן

'קנינות', און א גאנץ יאהר ביי תפלת חצות, כאטש קלאגן אויף דעם חורבן [בית המוחין בכלליות ובפרטיות], וואס מען איז נישט אזוי ווי מען דארף צו זיין".

[איני יכול לקרר את לבי, רק ב'תשעה-באב' ובימי 'בין-המצרים' באמירת הקנינות, ובכל ימות השנה בתפלת חצות. לכל-הפחות לבכות על החורבן, מה שאיננו כמו שצריכים להיות].

נד.

(באור-הלקוטים ח"ב יב;
בוכבי-אור, שיחות-וספורים כז)

שמעתי מאבי ז"ל, ששמע ממוהרנ"ת ז"ל: "שעקר שבירת לבבו בחצות וקנינות, הוא בהרגשתו מלת 'איכה'" ("איכה נחרב", בקנינות שבתקוני-חצות - עין שיחות הר"ן רסח).

נה.

(אסף-מכתבים הגרי"מ ש'בטער ח"ב עד)

רבנו ז"ל אמר פעם למוהרנ"ת ז"ל: "שכשיצעק בחצות על היכלי אבכה יומם וליילה, יבון על היכלי דיקא, הינו על המח שלו עצמו".

נו.

(אבני-הברזל,
שיחות-וספורים ממוהרנ"ת ז"ל טו)

פעם-אחת היה ישן רבי נחמן מטולטשין ז"ל בחדר מוהרנ"ת, ושמע שמוהרנ"ת אמר אז 'תקון חצות', ואמר: "אתה יודע רזי עולם", "דו ווייסט דעם סוד פונעם רבין, ווי דער רבי איז א סוד ביי דער וועלט [אתה יודע את הסוד של הרבי, איך שרבי הוא סוד אצל אנשי העולם], ואותי קרבת לרבי פזה!"

והתחיל לבקש להשם-יתברך: "שיצית רבנו ז"ל, ויתקרב אליו באמת".

נז.

(בוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"א כא)

רבי דוב מטשעהרין ז"ל, היה רוצה לקום בחצות, והיה מצוה לנכרי להקיץ אותו, וכשהקיצו והלך לו שוב היה ישן, וראה פי זאת אינו עצה.

על-כן נתישב בדעתו וצוה להנכרי שלא ילך ממנו, עד שיקום ממטתו וילבש עצמו, וכן עשה. ומחמת זה נתבלבל קצת, והיה לו פאב ראש, והיה לו יסורים גדולים, ממש שבמעט שלא יצא מדעתו.

ואחר-כך פשנתקרב לרבנו ז"ל, התנצלה אמו עליו לפני רבנו ז"ל על שנתבלבל ממעוט השנה, ואמר לו רבנו ז"ל: "שלאף און עס, נאר היט די צייט [תישן ותאכל, רק תשמר את הזמן], ולאחר זמן תבא עוד הפעם אלי, ותשאל ממני איך להתנהג".

וכן היה, ואמר לו אז: "שיקום בכל לילה בשעה שלש", "דיין חצות וועט זיין דריי אזייגער" [החצות שלף יהיה בשעה שלש]. וכן היה (והיו אנשי הבית-המדרש שהיו געוירם יודעים, פשרבי בער הולך, אז היא שעה שלש).

נח.

(שיח-טרפי-קדש ח"ב תרעט)

בתו של מוהרנ"ת חנה צירלי ספרה: שאותה עבודת החצות שהיה מקים אביה, באותן שלש השנים שהיה משלח מברסלב לנעמירוב, לא ראתה אצלו מקדם לזה. והיה הולך אז פעמים למקוה, פעם לפני חצות, ופעם לפני התפלה.

נט.

(טובות-זכרונות כו)

דרבו של מוהרנ"ת היה תמיד, בחצות הלילה היה הולך מביתו למקוה.

ל.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח״ב תרצו)

בַּשָּׁנָה הָרֵאשׁוֹנָה לְאַחַר פְּטִירַת רַבֵּנוּ, הָיָה אוֹמֵר מוֹהֲרֵנ״ת בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה, אֶת הַפָּרֶק: **״אֲנִי הַגִּבּוֹר רָאָה עֵינַי״** שְׁבִמְגִילַת אֵיכָה (פ״ג), כַּדֵּי לְנַחֵם אֶת־עַצְמוֹ עַל הַסְתַּלְקוֹתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ.

לא.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח״ב תרצז)

מוֹהֲרֵנ״ת הָיָה נוֹהֵג לֵאמֹר בְּתַשְׁעֵה־בָּאֵב, אֶת מְגִלַת אֵיכָה וְהַקְּנוֹת וְסֹדֵר הַתַּפְּלָה וְכוּ', בְּחֹדֶר סָגוּר, וְהָיָה שׁוֹהֵה בּוֹ כָּל הַלַּיְלָה עַד תַּפְּלַת הַמְּנַחָה שְׁלִמְחָרָת.

לב.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח״ב תשפו)

בְּטַעֲפְלִיק דָּר אֶחָד מֵאַנ״ש וְשֵׁמוֹ הָיָה רַבֵּי פִיּוּזוֹל, אוֹלָם תּוֹשְׁבֵי הָעִיר כְּנוֹהוּ: **״פִיּוּזוֹל אֲשֶׁרֵנוּ״**, מִשּׁוֹם שֶׁהָיָה נוֹהֵג לָקוּם לְעֶרְוֶה אֶת ׳תַּקּוּן־הַחֲצוֹת׳ בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה בְּעַת חֲצוֹת.

וְלֵאחֶר שֶׁגָּמַר אֶת אֲמִירַת הַתַּקּוּן, לְרוֹב שִׁמְחָתוֹ שֶׁשָּׂמַח בָּזֶה שֶׁזָּכָה לְעַמֵּד וְלִהְיֶת־עוֹרֵר בְּעַת־רִצּוֹן כְּזֶה, הָיָה רוֹקֵד וּמְזַמֵּר לְעַצְמוֹ הַתִּיבוֹת: **״אֲשֶׁרֵנוּ מַה טוֹב חֶלְקֵנוּ״** וְכוּ'.

וְהֵנָּה מוֹהֲרֵנ״ת בְּעַת שֶׁהָיָה בָּא לְבַקֵּר בְּטַעֲפְלִיק, הָיָה רַבֵּי פִיּוּזוֹל בָּא לְקַרְאֲתוֹ וּמְקַבְּלוֹ בְּשִׂמְחָה רַבָּה.

פַּעַם כְּשֶׁהִגִּיעַ מוֹהֲרֵנ״ת לְעִיר, וְלֹא בָּא רַבֵּי פִיּוּזוֹל לְקַרְאֲתוֹ בֵּין שְׂאֵר אַנ״ש שֶׁבָּאוּ לְקַבֵּל פָּנָיו כְּנוֹהוּ, שָׂאל מוֹהֲרֵנ״ת אֶת אַנ״ש: **״הֵיכֵן רַבֵּי פִיּוּזוֹל?״**

וְעָמְדוֹ בְּמַתְמִיחִים, כִּי לֹא הִבִּינוּ תַּחֲלָה לְמִי מִתְכוּוֹן, עַד שֶׁנִּעְנְנוּ מֵעַצְמָם

וְאָמְרוּ: **״אָה, כְּוֹנֵתְכֶם בּוֹדְאֵי עַל פִּיּוּזוֹל אֲשֶׁרֵנוּ!״** הוּא כָּבֵד נִפְטָר וְהֵלֵךְ לְעוֹלָמוֹ!

בְּאַמְרָם זֹאת, הִבְחִין מוֹהֲרֵנ״ת ז״ל: שְׁמִשּׁוֹם מָה הָיָה הוּא לְלַעַג בְּעֵינֵיהֶם, נִעְנָה וְאָמַר:

״וּבִכֵּן אוֹמֵר לָכֶם: עוֹנֵשׁ ׳עוֹלָם הַתּוֹהוּ׳ שִׁיעֲנֵשׁ רַבֵּי פִיּוּזוֹל׳ יִהְיֶה, שִׁיקוּם שֵׁם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וַיַּעֲרֹךְ אֶת הַתַּקּוּן, וְלֵאחֶרֶיָּה יִרְקֵד וַיִּזְמַר לְעַצְמוֹ ׳אֲשֶׁרֵנוּ׳. וְלֵאדָם אַחֵר יִהְיֶה עוֹנֵשׁ ׳עוֹלָם־הַתּוֹהוּ׳, כְּפִי מַעֲשֵׂיו שֶׁעָשָׂה בְּעוֹלָם־הַזֶּה״.

[נ.נ. נה, זאג איך אייך, זיין 'עולם התוהו' וועט זיין, אז ער וועט דארט אויפשטיין חצות, און טאנצן אשרינו].

[עֲלִים־לְתַרוּפָּה, א וְאַתְחַנֵּן תַּקְצָה - וְעַל־כֵּן גַּם עַתָּה אֲשֶׁרֵנוּ מַה טוֹב חֶלְקֵנוּ. וּבּוֹדְאֵי רַבֵּי פִיּוּזוֹל צִדֵּק בְּדַבְּרֵינוּ בְּהַתְּפָאֵרוֹ ׳אֲשֶׁרֵנוּ׳ בְּכָל־פַּעַם. וְגַם עַתָּה אֲנִי צָרִיכִין לְהַחֲיוֹת עַצְמִנוּ בְּזֶה, כַּדֵּי שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ כַּח לֹמֵר הַקְּיִנוֹת בְּכָל לַב, וְלִשְׁפֹּר לְבַנּוֹ כְּרֵאוּי כָּל אֶחָד, עַל חֶלְקוֹ שֵׁישׁ לוֹ בְּחֶרֶב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְצָרוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל־וּבַפְּרָט].

לג.

(יְמֵי־הַתְּלָאוֹת; שִׁיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח״ג קכא)

שְׂכֵנּוּ שֶׁל מוֹהֲרֵנ״ת ז״ל בְּשֵׁם רַבֵּי יוֹנָה, הָיָה מְקוּרָב לְצַד הַחוֹלְקִים, אוֹלָם אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא הִצִּיק לוֹ. כְּשֶׁשָּׂאֵלוֹ עַל־זֶה אֶחָד מִחֲשׁוּבֵי הַמְּתַנַּגְדִּים: **״וְכִי אָמַת שָׂגַם אַתָּה מִתּוֹמְכֵיו וּמְצַדֵּד לְטוֹבָתוֹ?״**

עָנָה לוֹ: **״וְכִי מַה אַעֲשֶׂה, אֲשֶׁר בְּכָל לַיְלָה מִתְּעוֹרֵר אֲנִי מִשְׁנַתִּי מִחֲמַת קוֹלוֹת שֶׁל מוֹהֲרֵנ״ת הַקָּם בְּחֲצוֹת לַיְלָה, וּמְקוֹנֵן בְּלֵב מֵר, בְּפֶרֶט כְּשֶׁאוֹמֵר הַפְּסוּק: ״מִי זֶה מְלַךְ הַכְּבוֹד״. וּבְקוֹלוֹ אֵינוֹ מַנִּיחַ לִי לִישֵׁן כָּלֵל, עַד שֶׁמֵּרִים אוֹתִי מִמִּשְׁכְּבִי, עַד טְרַאגֵּט מִיר אוֹנֵטְעֵר. וְאֵיךְ יִכּוֹל אֲנִי בְּקוּמִי בְּבֹקֶר, לְזַרֵּק אַחֲרָיו אֲבָנִים וּלְבַזּוֹתוֹ!״**

לד.

(שיח-טרפיקודש החדש ח"ג קעא)

מוהרנ"ת ז"ל פירש כן הכתוב (משלי ו, ט):

"עד מתי עצל תשכב מתי

תקום משנתך" - שעל 'שכיבת לישון,

אומר החכם: "מתי תשכב" לישון!

כי אם תשכב לישון באחור זמן, כמנהג

העולם שמבלים זמן רב מתחלת הלילה

עד ששוכבים לישון - אם-כן "מתי תקום

משנתך"?! - כי מכרחין לישון כמה שהגוף

מכרח לישון.

עלי-כן צריכין לזרז בלילה, להשתדל

לשכב לישון במקום האפשרות.

ועל-ידי-זה ממילא יכולין אחר-כך לקום

בבקר בלי עצלות כלל.

לה.

(צואת-הריב"ש, הבעל-שם-טוב זיע"א, כו-כז)

יהא זהיר מאד לקום בחצות הלילה. אם

אינו קם שלא מחמת אונס, הוא בנודוי

למעלה חסו-שלום.

ויתב-כך הלילות לימים, ויישן ביום כמה

שעות, כדי שייספיק לו מעט שנה

בלילה.

[ב'שערי-צדיק' (ח"ד מכתב קו, עמוד קלו): "רבנו הבעל-

שם-טוב התיר לישן אפלו ששה שעות ביום, למי

שמתנהג לקום בחצות".

וב'טעם זמנים' (מרבי לוי יצחק בענדער ז"ל - קונטרס יג

באידיש, וקונטרס יז בלשון-הקדש): הקמיר בענין השנה ביום

על-פי הזהר והאריז"ל (ענין בשלח-ערוך אורח-חיים סימן ה,

וב'שערי-תשובה' שם, וב'שערי-המצות' להאריז"ל פרשת ואתחנן),

ענין-שם באריכות: שמעדיף שיחזרו לישן אחרי

השעות של חצות מלישן ביום, וגם מאריך שם ההנהגה

המתאימה לבחורי ישיבה.

וב'שערי-צדיק' (ח"ז מכתב ש"י) כתב: "שאינו בזה ברור

קמור!" (וכל-אחד יעשה כפי מה שקבל מרבותיו, וכפי תכונת נפשו,

ויצטק הרבה להשם-יתברך: שינהו בזה הדרך הנכונה).

וב'דמב"ם' (הלכות תלמוד-תורה ג, יג): "אף-על-פי שמצוה
ללמוד ביום ובלילה, אין אדם לומד רוב חכמתו אלא
בלילה. לפיכך מי שרצה לזכות בכתיבת-תורה, יזהר בכל
לילותיו, ולא יאבד אפלו אחד מהן" וכו'.

וב'שער-הפנויות' (דגושי-הלילה ד): ודע: פי העקר הוא,
שצריך להשתדל בכל כחו לעסוק בתורה כל חצות-
לילה, עד שיעלה עמוד-השחר, וינקה להתפלל, ולא
יפסיק בשנה כלל, ודבר זה אין למעלה ממנו.

אבל אם אין באדם יכולת להיות געור כל חצות אחרונה
של הלילה, אז יקום ממש בחצות, ויבכה על החרבן כמו
חצי שעה, ואחר-כך תעסוק בתורה שעה אחרת וכו'.

ואחר-כך תחזר לישן.

ובלבד שתחזר ותקום כמו חצי שעה קדם עלות-השחר,
ותחזר לעסוק בתורה, באפן שקדם שיעלה עמוד-השחר,
תהיה מתקשר עם השכינה וכו'. וכאשר הגיע עלות-
השחר, אשר אז עולה השכינה עם דודה וכו', הנה
ימצאוהו געור, ומתקשר עמה, בסוד בני היכלא
דמטרוניתא, ותעלה אותה עמה בעת עלותה בתפלת-
השחר.

וזה-סוד (תהלים נה, ט): "אעירה שחר", "אני מעורר
השחר" - פי העקר הוא שיהא געור בעת עמוד-השחר].

לו.

(שיח-טרפיקודש ח"ה תקח)

החזקה מלובלין זצ"ל, כשעורר אנשיו

לקימת חצות, היה אומר: "צריך

להתמיד בקימת חצות, ולהיות געור בזמן

קדוש זה, אף אם על-ידי הנהגה זו ישן

האדם כמה שעות ביום".

לז.

(שיח-טרפיקודש ח"ה תצה)

רבי אליעזר בן רבי ר' אלימלך מליזענסק

זיע"א, שבח את אמו - על-יזה שהיתה

מעוררת את אביו לקימת חצות, והיתה פונה

אליו בדבורים כמו: "רבי אלימלך, איך יערב

לך שנתך כשגזרות כאלו וכאלו יש על

ישראל, קום התפלל ושפך שיהתך לפני

קונה שירחם עליהם".

לח.

(שיח-טרפיקדש ח"ו תקמט-תקנ; אבני"ה ברזל ב)

הצדיק רבי ר' זושא מאניפולי זיע"א, היה מתעורר וקם מדי לילה לקימת חצות בהתעוררות גדולה מאד, ושמעו איך שאמר וכופל לעצמו: "זושא זושא, בית-המקדש עדין חרב, והנה שוכב עדין במטה".

לט.

(שיח-טרפיקדש ח"ג תרכב)

שכנו של רבי ר' זושא זיע"א, היה סנדלר במקצועו, והיה עובד במנעליו עד מאחר בלילה לאחר חצות, ושבחו רבי זושא ואמר: "טוב שהוא ער, יעסק האדם אז במה שיעסק, העקר שלא ישן".

מ.

(שיח-טרפיקדש ח"ה שנה)

רבי שמואל שפירא ז"ל פרש המשנה (זבחים פ"ה מ"ח, באיזהו מקומן): "הפסח - בגימטריא נחמ"ן".

"אינו נאכל אלא בלילה" - שאז עקר העבודה שבעבודת-השם (שיחות הר"ן

שא),

"ואינו נאכל אלא צלי" - מלשון 'צלותא ובעותא', לשון 'תפלה'.

"ואינו נאכל אלא עד חצות" - שבו תלוי הכל, וממנו התחלת כל העבודה.

מא.

(שיח-טרפיקדש ח"ו רמ)

אנ"ש היו אומרים ומרמזים בגדל מעלת עבודת 'קימת חצות לילה': שעל-

כן קבע בעל השלחן-ערוך לראש חבורו את עבודה הזו, באורח-חיים סימן א - לרמז:

שכל המשך הארבע חלקי שלחן-ערוך המקיפים והפונבים את האדם בכל שעות יומו בכל ימי חייו - זקוקים הם לשעות קדושות אלו של עבודת חצות לילה. ובתפלותיו ולמודו בשעות קדושות אלו, יזכה לקים בשלמות כל דיני התורה שבארבעה חלקי שלחן-ערוך.

מב.

(שיח-טרפיקדש ח"ו רעה)

היו אנ"ש משבחים ומהללים בגדל מעלת קימת חצות לילה ועסק התורה בו, ואמרו שרבינו באמרו "חצות מסגל כמו פדיון" (לקוטי-מזרח"ן ח"א קמט), הרי שגלה לנו רבנו: שמעלת אלו השתי שעות, חשובים הם כמעלת יום-הכפורים שהוא יום אחת בשנה, ואז הוא יום פדיון פדות נפשנו הגדול.

ואם נשפיל ונבין לקימו פראוי וכנכון, נזכה לפדיון פיוס-הכפורים, מדי לילה בלילה.

מג.

(שיח-טרפיקדש)

זכה מוזהרנ"ת ז"ל, שברכו רבנו: "שיעור משנתו בכל עת שיחפץ בכך".

ואכן אף כשאחר משום מה בלילה' והיה חפץ לישן מעט פדי לקים מצות קימת חצות, היה מניח עצמו לישן מעט, ונרדם תיכף-ומיד, וקם ונתעורר תיכף בעת חצות - כי כבר אמר רבנו: "שעקר מעלת 'קימת חצות', הוא דוקא הקימה מהשנה בעת-רצון זה".

השם, ואל תתן להבעל-דבר שיכלה לך הזמן
לריק חסוֹשְׁלוֹם.

מו.

(זקני-אנ"ש מפיי השמועה)

רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל אמר: "כמו
שישראל נבחרו מכל השבועים אמות,
כמו-כן שתי השעות של חצות לילה, נבחרו
מכל היום".

מז.

(זקני-אנ"ש מפיי השמועה)

רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל היה רגיל
לומר: "כל חצות שאני חוטף בזה
העולם, זוהי החיות שלי, זוהי העשירות
שלי לנצח נצחים".

מח.

(בוכבי-אור, שיחות-וספורים כח)

גם כל אשר הוסיף רבנו ז"ל על השלשה
תפלות ביום, והזהיר למקרביו לשיח
ולספר לפני השם-יתברך בכל יום כל מה
שעובר עליו - נכנס לסוג 'תפלת חצות' -
אשר לדעת האריז"ל יש בה הכרח ונחיצות
גדול מאד.

כי גם האפלה והחשך הרוחני אשר בלב
האדם, הוא מתאחד עם האפלה והחשך
הגשמי, כמובן מדבריו הקדושים. והנתעורר
מאמצעות האפלה והחשך הזה לקונן
ולבקש לפני השם-יתברך, נקרא גם-כן בשם
תפלת חצות.

רק מחמת-זה בעצמו שהם מתאחדים זה
בזה, מסגל יותר לכונן זאת התפלה
בחצות לילה ממש.

וכן מבאר מדבריו הקדושים (לקוטי-מוהר"ן
ח"ב קא): "שעקר אמירת 'תקון חצות',

מד.

(סדר-היום, תקנות והנהגות
לרבי יצחק ברייטער ז"ל)

ומי שאנוס מאד, וקשה לו לקום בכל
לילה בחצות - על-כל-פנים יתגבר
לקום פעם-אחת בשבוע.

מה.

(אוצר-נחמני קסא)

שמעתי מרבי גדליה בערגער ז"ל: פעם-
אחת דבר רבי אברהם בן רבי
נחמן ז"ל, שיחה נוראה בענין מעלת קימת
חצות. אחרי שגמר שיחתו, אמרתי לו
באנחה כבדה:

"אוי רבי אברהם, וואס זאל איך טוהן איך
בין א גרויסער פעפער, ס'איז מיר
זייער שווער אויפצושטיין חצות" [אוי רבי
אברהם מה אעשה, אני בעל שנה תזקה, קשה לי לקום
בזמן חצות].

אמר לי רבי אברהם: "שטיי זע אויף א
שעה צוויי נאך חצות, ס'איז אויך
גוט" [קום שעה או שתיים אחרי חצות, גם זה טוב].
אמרתי לו: "דאס איז מיר אויך שווער" [גם
זה קשה לי]. אמר לי: "שטיי זע כאטש אויף
פארטאגס" [קום לפחות בהשקמה לפני עלות-
השחר].

שוב אמרתי לו: "איך שטיי אויף קוים
צום דאווענען" [אני קם בקשי להתפלל].
אמר לי: "אויב אזוי היט זע אפ דעם טאג.
אז דער בעל-דבר האט דיר געגעבן א קלאפ
ביינאכט, גיב אים א קלאפ בייטאג". [אם-כן
תשמר לך את היום. הבעל-דבר הכה אותך בפילה, תכה
אותו ביום].

כלומר: תשתדל לפחות למלא את כל
היום בתורה ותפלה ועבודת-

הוא על מה שנעשה עכשו עם האדם,
ושיש לפרש בזה את שיחתו לפני השם-
יתברך ככל אשר עם לבבו".

מט.

(שיח-שורפי-קדש ח"ח קמט)

רבי לוי יצחק בענדער ז"ל אמר: לא היה
בין אנ"ש הנהגה מיחדת מה לעשות
בדוקא בעת חצות לילה - כי כל אחד נהג
אחרת באותן שתי שעות, זה אמר התקון,
וזה עשה התבודדות, וזה למד, וזה הלך
למקוה, וכדומה.

והנכון: שכל-אחד יעשה הטוב בעיניו,
אם בתורה אם בתפלה, העקר
הוא שינצל אותן שתי שעות לטובה, ואי-
אפשר לומר לאחד עשה כך או כך בדוקא,
כי "כל לבבות ה' דורש" (דברי-הימים-א כח, ט).

ואמר: "שיזו הזכות עצמו שמתעורר וקם
בחצות, זכות זו עצמה תכונן את
כל-אחד, שיעשה הנכון לתקון נשמתו
באותו הזמן".

לקוטי תפלות

חצות הלילה

שנזכה להתעורר ולקום בחצות הלילה, ולומר 'תקון חצות', ולאונן ולקונן אז על 'חרבן בית המקדש', וללמד תורה אז וכו'

וחמל עלי, וזכני ברחמיך הרבים, שאזכה לקום בכל לילה ולילה בחצות ממש כל ימי חיי.

ואזכה להתעורר משנתי בחצות לילה, בזריזות גדול, בלי שום עצלות וכבדות כלל. ולא תתגבר עלי השנה והתרדמה חס־ושלום, ולא יוכל שום דבר למנע אותי מזה.

וברחמיך הרבים וחסדיך הגדולים, תעורר הרוח צפונית המנשבת בכנור של דוד בחצות לילה, ומשם ימשך עלי התעוררות, להתעורר תמיד משנתי בעת חצות לילה ממש. "עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר".

רבוננו של עולם, אתה הזהרתנו בכמה אזהרות: "לקום תמיד בחצות

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א נד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, זינהי מקץ, זכרון)

ותעורני ותושיעני, שאזכה לקום בכל לילה בחצות ממש, ולא יעבר עלי חצות לילה בשנה לעולם.

רק אזכה להתעורר ולקום בכל לילה בחצות ממש, כל ימי חיי לעולם, חק ולא יעבר. ואזכה אז להתגבר כארי לעסק בתורה ועבודה באמת, "עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר".

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"א פח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קמט, חצות)

"חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך". מלא רחמים, המעורר ישנים והמקיץ נרדמים, חוס

לילה ממש", כמו שכתוב בזהר-הקדוש
אזהרות נוראות על-זה.

אך אתה יודע: כי רבו המניעות
שמתגברים עלינו על כל אחד
ואחד להטרידנו מזה, עד אשר אבדנו רב
הלילות אשר בטלנו מלקום בחצות.

על-כן באתי לפניך אדון כל רב
להושיע, תן לי עצה איך לזכות
לזה לקום תמיד בכל לילה בחצות ממש,
שהוא תכף אחר ששה שעות מתחלת
הלילה, בין בחורף בין בקיץ.

ואזכה להתעורר אז בזריזות גדול,
ולסדר תקון חצות, לאונן
ולקונן על חרבן בית-המקדש, ועל גלות
התורה שנמסרו רזיה לחיצונים, ועל
חטאי ועונותי ופשעי העצומים והרבים
שגרמו פל-זה, והאריכו את הגלות
ביותר.

באשר נגלה לפניך יוצר הכל, כמה
וכמה הארכת את הגלות
בעונותי-הרבים, בכלל ובפרט. אוי לי וי
לי, מה אומר מה אדבר מה אצטדק, הנני
לפניך באשמה רבה, ומה שעבר עבר.

זבני מעתה לשוב לדרך הישר באמת,
ולא אובד שום לילה מלילותי
מקימת חצות.

ותהיה עמי תמיד, ותעזרני ותשמרני,
שלא יזיק לי פלל קימת חצות
בשום דבר, ולא יארע לי שום חלי ראש
ושום נזק מזה.

אבי שבשמים, הקימני ואחיה, זבני
מעתה לקום בכל לילה ולילה
תמיד בחצות ממש, בין בחל בין בשבת
ויום-טוב, בשבתי בביתי ובלכתי בדרך,
ולסדר תקון חצות, ולעסק אז בתורה
הרבה.

ותעזרני ותושיעני, שאזכה על-ידי
סדר תקון חצות, להמתיק
ולבטל כל הדינים, מעלי, ומעל כל בני
ביתי, ומעל כל בני ישראל עמך.

ויהיה נמשך עלי בכל בקר, חוט של
חסד' מבקר דאברהם, ויקים
מקרא שכתוב: "יומם יצוה יהוה חסדו,
ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי".
ונאמר, "יהוה בהשמים חסדך, אמונתך
עד שחקים". ונאמר: "חדשים לבקרים
רבה אמונתך". יהיו לרצון אמרי-פי
והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי. אמן
ואמן.

ג] לקוטי-תפלות ח"א קמב

(על-פי לקוטי-מוזחר"ן ח"א רמז, 'תיקו' ו'תיקו' ו' ו'קיננו'ת')

ותרחם עלינו, ותלמדנו דרך האמת,
איך לאונן ולקונן על חרבן
בית-המקדש בכל-עת, ובפרט בכל לילה
ולילה בחצות ממש, ובמים של בין-
המצרים, ובפרט בתשעה-באב לומר
'איכה' ו'קינות', בלב נשבר ונדכה באמת
לאמתו. ונשפך לבנו כמים "נכח פני
אדני".

וַיִּבְמְרוּ רַחֲמֶיךָ עַל בְּנֵיךָ, וַתְּבִיא לָנוּ אֶת
מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ מִהֶרָה, וַיִּגְאֲלֵנוּ
גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, גְּאֻלַּת עוֹלָם.

וְאַזּוּ יִתְקַן לָנוּ אֶת בְּחִינַת הַתִּיק"ו,
בְּתַכְלִית הַתְּקוּ"ן, בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת, וַיְהִי נִמְשָׁךְ הָאוֹת "נון"
מִהֶקְנֹ"ת לַתִּיק"ו, וַיְהִי נַעֲשֶׂה מִתִּיק"ו
תְּקוּ"ן. וַיִּתְבַּטְּלוּ כָּל הַקְּנוֹת מִן הָעוֹלָם,
וַיִּתְהַפְּכוּ הֶקְנֹ"ת לַתְּקוּ"ן.

❁ [ד] לקוטי תפלות ח"ב לג ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב סז,
'בראשית, לעיני כל ישראל')

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלַי מְלֵא רַחֲמִים, רַב חֶסֶד
וְאַמֶּת, מְרֻבָּה לְהִיטִיב, מְרֻבָּה
לְהִיטִיב, מְרֻבָּה מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה
לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר
וְרוּחַ.

וּתְזַכְּנֵי בְּחֶסְדֶיךָ הָעֲצוּמִים, וְתַעֲזְרֵנִי
וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַחֲזַקֵנִי וְתִאֲמַצְנֵי
בְּדַרְכֶיךָ הַנִּפְלְאִים, שְׂאֻזָּכָה מַעֲתָה לְקוֹם
בְּכָל לֵילָה וְלֵילָה בְּחֲצוֹת מַמָּשׁ, וְלִסְדֹר
תְּקוּן-חֲצוֹת, לְאוֹנֵן וְלִקְוֵנֵן וְלִבְכוֹת הַרְבֵּה
עַל חֶרְבֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, עַל בֵּית קִדְשֵׁינוּ
וְתִפְאַרְתָּנוּ, בֵּית חַיֵּינוּ וְאַרְךָ יָמֵינוּ, בֵּית
חֻמְדָּתָנוּ, צְבִי עֲדִינוּ, גְּאוֹן עֲזָנוּ, הוֹדָנוּ
זִיוֵנוּ הַדְּרָתָנוּ וְקִדְשָׁתָנוּ.

אֲוִי מַה הָיָה לָנוּ, שְׂגָרְמָנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ
לְהַחְרִיב בֵּית-מִקְדָּשָׁנוּ, מְקוֹם
שְׂכִינַת עֲזָךְ, מְקוֹם הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה,
מְקוֹם הַתְּגָלוֹת אֱלֹהוּתְךָ, אֲשֶׁר שָׁם הֵינּוּ

יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הַשְּׂגָת אֱלֹהוּתְךָ,
לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתְךָ גַּם בְּזֶה הָעוֹלָם
הַגִּשְׁמִי, וּלְהַתְּדַבֵּק בְּךָ לְעוֹלָם וָעֶד.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מַה
שָׁעֲבַר עָבַר, כִּי כָּבַד נִחְרַב בֵּית-
מִקְדָּשָׁנוּ, וּכְבָר נִסְתַּלְּקוּ הַצַּדִּיקִים
בְּעוֹנוֹתֵינוּ, וּמַה דְּהוּהָ הוּהָ.

אֲךָ עַל דָּא וְדָאֵי קָא בְּכִינָא, "עַל אֵלָה
אֲנִי בּוֹכֶיָה עֵינַי עֵינַי יוֹרְדָה מֵיִם",
כִּי בְּעוֹנוֹתַי הָרַבִּים וְהָעֲצוּמִים וְהַכְּבָדִים
מְאֹד מְאֹד בְּמַהוּת וְכַמוּת וְאִיכוּת, גְּרַמְתִּי
לְעַכְבַּ בְּנֵינִ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וּמִי יוֹדֵעַ אוֹלֵי
גַּם בְּגִלְגוּל הָרֵאשׁוֹן הַיִּיטִי גוֹרֵם לְהַחְרִיב
אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

אֲוִי לִי עַל חַטָּאֵי, אֲוִי לִי עַל עוֹנוֹתַי, אֲוִי
לִי עַל פְּשָׁעַי, אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּגִלְגוּל
זֶה וּבְגִלְגוּלִים אַחֲרָיִם, אֲוִי, מַה עָשִׂיתִי,
אֲשֶׁר סָחִי וּמְאוֹס כְּמוֹנֵי גֵרִם לְהַחְרִיב
וּלְעַכְבַּ בְּנֵינִ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וּגְאֻלַּת יִשְׂרָאֵל
לְהַשִּׁיבָם לְאַרְצָם.

אֲוִי לִי, שֶׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
בְּעוֹנוֹתַי, וְשָׂרַפְתִּי אֶת הַהֵיכָל
הַקִּדְשׁ, וְהַגְּלִיתִי אֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְבֵין
הָעַמִּים, וְהַאֲרַכְתִּי אֶת הַגְּלוּת כָּל-כַּף עַל-
יְדֵי תְּאוֹתַי הַרְעוֹת וְהַמְרוֹת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲדוֹן כָּל, אַחֲרֵי אֲשֶׁר
כָּבַד גְּרַמְנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ מַה
שְׂגָרְמָנוּ, וְהַחְרַבְנוּ בֵּית-מִקְדָּשָׁנוּ,
וְנִסְתַּלְּקוּ הַצַּדִּיקִים-הָאֱמִתִּיִּם בְּעוֹנוֹתֵינוּ.

עֲזָרְנוּ מַעֲתָה, שְׂנֻזָּכָה עַל-כָּל-פָּנִים
לְקוֹם בְּכָל לֵילָה בְּחֲצוֹת מַמָּשׁ,

וְלִשְׁבֵר לְבַנו לְבָכוֹת הַרְבֵּה בְדַמְעוֹת-
שְׁלִישׁ עַל עֲוֹנוֹתֵינוּ הָעֲצוּמִים שֶׁגָּרְמוּ כָּל-
זֶה, עַד אֲשֶׁר נִשְׁאַרְנוּ כִּיתוּמִים וְאִין אָב,
כְּתוּעִים וְאִין לְבַקֵּשׁ, כְּרַחוּקִים וְאִין
לְקָרֵב, וְאִין מִי שִׁיעֲמַד בְּעַדְנוּ.

וְבַנו בְּרַחֲמֶיךָ לְקוֹם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת
מַמָּשׁ, וְלִהְתְּאֵבֵל עַל חֲרַבֵּן בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּחְרַב בְּעֲוֹנוֹתֵינוּ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ,
שֶׁתִּנַּחֵם וּתְשַׂמַּח אוֹתָנוּ
מִהֲרָה, וְתֵשִׁים לְאַבְלֵי צִיּוֹן 'פְּאָר' תַּחַת
'אֶפֶר'. וְנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ הַמְּאֹרֵי-אֵשׁ כְּנֶגֶד
הַמְּאֹרֵי-אֹר, וְיִתְגַּבֵּר שֵׁם הַקֹּדֶשׁ, שֵׁם
יְהוָה, שֵׁם הַצְּדִיקִים-הָאֱמֹתִיִּים - עַל-שֵׁם
הַטְּמֵאָה, שְׁמוֹת-הַחִיצוֹנִים.

וְיִתְבַּטְּלַת הַשֶּׁקֶר לְגַבֵּי הָאֱמֶת. וְיִתְגַּלֶּה
וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְפָּרֵס בְּכָל
הָעוֹלָם, שֵׁם הַצְּדִיקִים-הָאֱמֹתִיִּים, וּפְאָרָם
וְהִדְרָם וְחַנּוּם הַקֹּדֶשׁ וְהַנּוֹרָא. וְנִזְכָּה
לְהַפְּלִיל בְּשֵׁמֶם וּבַפְּאָר הַדֶּרֶת קִדְשָׁתָם.

עַד אֲשֶׁר יִפְתְּחוּ עֵינֵינוּ בְּאֱמֶת, וְנִסְתַּכַּל
עַל עֲצָמָנוּ הַיָּטֵב בְּאֱמֶת, בְּכָל
הָאַרְבַּע יְסוּדוֹת, לְזַכְּכֶם וּלְטַהֵרְם וּלְקַדְּשֵׁם
מִכָּל הַתְּאוֹת-רָעוֹת וּמִדּוֹת-רָעוֹת
הַנִּמְשָׁכִים מֵהֶם, וּלְכַרְרֵם מֵרַע לְטוֹב,
וְלִזְכוֹת לְכָל הַמִּדּוֹת-טוֹבוֹת וּמַעֲשֵׂים-
טוֹבִים.

וְנִזְכָּה, שִׁימְשֵׁךְ עָלֵינוּ
הַצְּדִיקִים-אֱמֹתִיִּים, מִחֵין
קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים, עַד שִׁיכַלְלוּ כָּל
הָאַרְבַּע מִחֵין שְׁלָנוּ, וְכָל הָאַרְבַּע יְסוּדוֹת,
בְּתוֹךְ הַיְסוּד הַפְּשוּט הַקֹּדֶשׁ וְהַנּוֹרָא,
שֶׁהוּא הַ"צְּדִיק יְסוּד עוֹלָם", שֶׁהוּא
"הַנִּהְרָר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן".
וְיִהְיֶה הַכָּל נִכְלָל בְּשֵׁמֶךָ הַמִּיחָד הַגָּדוֹל
וְהַקֹּדֶשׁ וְהַנּוֹרָא.

וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ, וְתִבְנֶה בֵּית
קִדְשָׁנוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ. וְיִתְגַּדֵּל,
וְיִתְקַדֵּשׁ, וְיִתְבָּרֵךְ, וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפָּאֵר,
וְיִתְרוֹמֵם, וְיִתְנַשֵּׂא, שְׁמֶךָ מִלְּכָנוּ, בְּפִי כָּל
חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

⊗ [ה] תפלות ותחנונים ח"ב ו ⊗

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"ב קא,
'על-ידי אמירת תקון חצות')

וְזָכַנִי לומר בְּכָל יוֹם תְּקוּן חֲצוֹת,
וְאַזְכָּה לְפָרֵשׁ שִׁיחֲתִי לְפָנֶיךָ עַל-
יְדֵי-זֶה גַם-כֵּן, הֵינּוּ שְׂאֵזְכָּה לְמַצֵּא אֶת-
עֲצָמֵי וְכָל אֲשֶׁר עִם לְבָבִי, בְּתוֹךְ אֲמִירַת
הַקִּיּוּנוֹת וְהַמְזֻמּוֹרִים שֶׁל תְּקוּן חֲצוֹת,
וְאַזְכָּה לְבָלִי לְאִמְרָם עַל הָעֵבֶר לְבַד, רַק
אִזְכָּה לְכוּן וְלְמַצֵּא בָהֶם כָּל מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה
עִמִּי עֲכָשׁוּ בַּפְּרָטִיּוֹת גַּם-כֵּן.

